

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosilce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Štev. 57.

Krainburg, 22. julija 1942.

Leto 2.

Sovjetom vedno za petami

Zračno orožje uničuje napada železniške cilje okrog Moskve - 36 sovjetskih oklopnjakov uničenih pri Voronešu - Veliki požari v murmanskem pristanišču

Oberkommando der Wehrmacht je dne 20. julija objavilo:

Na jugu vzhodne fronte so, ko je nehalo deževje, zopet v polnem teku pregonski boji v južni in v vzhodni smeri. Skupine bombnikov in bojnih letal so ugonobile sovražne kolone vzhodno od Rostova, uničile važne zveze za sovražnikove nove pošiljke v ozemlju ob izlivu Dona in učinkovito podpirale pregonske boje v loku Doneca.

Sovražnik je tudi včeraj z močnimi silami napadel mostišče pri Voronešu. Vsi poskusi zavojevati zopet to mesto, so bili odbiti po hudih bojih deloma s protisunkom, ki ga je zračno orožje uspešno podpiralo, in pri tem je bilo od 60 napadajočih oklopnjakov uničenih 36.

V prostoru okrog Moskve smo podnevi in ponoči z uničujočim učinkom napadali železniške cilje. Južno od Ilmenskega jezera so izpodleteli krajevni napadi sovražnika. Pri teh bojih je bila uničena neka boljše-oviška skupina in odstreljenih je bilo 19 sovražnikovih oklopnjakov.

Pristaniško ozemlje v Murmansku je bilo tekom včerajšnjega dne s posebnim uspehom bombardirano. Na napravah doka, avtomobilih in skladiščih gonilne snovi so nastali veliki požari. Lovski letalci so pri tem nad kolaškim zalivom sestrelili 17 sovražnih letal.

V severni Afriki je obojestransko bojno delovanje krajevnega pomena.

Severnovzhodno od Londona je nek

bombnik podnevi zadel z bombami neko pomembno oboroževalno tovarno v polno.

V nemško-nizozemskem obmejnem ozemlju je včeraj neko britansko letalo odvrlo nekaj bomb na stanovanjske četrti. Letalo je bilo zbita na tla.

Britansko zračno orožje je s slabijimi silami napadlo ponoči nekaj krajev ob Nemškem zalivu, pred vsem mesta Bremen in Oldenburg. Civilno prebivalstvo je imelo izgube. Tri sovražna letala so bila zbita na tla.

Pri uspešnih obrambnih bojih za predmestje Voroneš se je posebno odlikovala

Preganjanje poraženega sovražnika

Odbit poskus izkrcanja vzhodno od Mariupola - Brezuspješni sovražnikovi napadi

Oberkommando der Wehrmacht je dne 19. julija objavilo:

V južnem odseku vzhodne fronte se kljub deloma brezdanim potom nadaljuje preganjanje poraženega sovražnika. Zračno orožje je učinkovito napadlo pri Voronogradu poražene in umikajoče se sovjetske sile in povzročilo najtežja razdejanja na sovražniških železniških zvezah in na nakopičenih vlakih v prostoru okrog Rostova. Vzhodno od Mariupola so romunske čete ubranile poskus izkrcanja slabih sovražnih sil. Ogrske skupine so vrgle neko še na zapadnem bregu Dona stoječo sovražnikovo skupino sil čez reko. Pri tem je bilo

neka pehotna divizija iz Schlesien. Oddelek lovskega zračnega brodograjskega Udet je dosegel svojo 2.500. zračno zmago.

Rommel ima še nadalje inicijativo

Stockholm, 21. julija. Angleška poročevalska služba v petek zjutraj priznava, da ima Rommel še nadalje strategično inicijativo. Sicer bi se namreč Auchinleck z dose-danjo bojno črto nikakor ne zadovoljil, ker je preblizu Aleksandrije. Iz te opazke se jasno vidi resnost napadov zadnjih dni, kateri so se po nemških in italijanskih poročilih izjalovili. Vsako razpoložljivo uničevalno materialo, nadaljuje londonsko poročilo, se mora vreči v Egipt, ker so Angleži od 300 tankov njih 230 izgubili. Feldmarschall Lord Milnes je v londonskem časopisu izjavil, da odvisi od izidu bojev v Egiptu, če bodo zavezniki v sredozemskem prostoru mogli zopet prevzeti inicijativo.

Vzhodnoazijski velegospodarski prostor

Po prvem razdobju pacifiške vojne je Japonska izrecno izjavila, da ostaneta Mandžukuo in severna Kitajska še vnaprej najvažnejši preskrbovalni ozemlji za otoško državo. Za Mandžukuo je bil izdelan 10-letni načrt i v agrarnem i v industrijskopoličnem pogledu, da se poudari, da se v enem desetletju začeta pot ne bi spreminjala. Glede uporabe zavzetih južnih ozemelj za japonsko gospodarstvo se je takrat reklo samo, da se bodo izkoriščala odgovarjajoča njihovi gospodarski strukturi. Podčrtavanje gospodarskega pomena Mandžukua in severne Kitajske, pa že takrat ni pomenilo, da bi se zavzeti jug zanemarjalo. Sedaj so izdani ukrepi, ki še določnejše povedo, kako zelo misli Japonska tudi na gospodarsko včlenjenje Filipinov, Nizozemske Indije in malajskega polotoka v velikoazijski gospodarski prostor. V japonskih ministrstvih, uradih in podjetjih bodo sedaj odpustili 30 odstotkov vodečih uradnikov in strokovnjakov z namenom, da tako pridobljene moči odpošljejo v zasedena južna ozemlja.

Istočasno so zadržali načrti za nadaljnjo izrabo Mandžukua trdnjše oblike. Sicer ni vsled kitajske vojne že dalj časa izrednega tempa, s katerim se je začela izraba Mandžukua, toda ta izguba se izravna s stalnostjo, s katero izkoriščajo deželo. Slejkoprej imajo velik obseg izdatki za japonsko naseljevanje v Mandžukuu. V sledečih desetletjih hočejo 10 milijonov japonskih kmečkih družin naseliti, in sicer name-rava načrt od vzhodne meje Mandžukua, ki je najbližje japonski otoški državi, naseliti naseljence v obliki pahljace proti zahodu po deželi, posebno, ker je dežela komaj do ene desetine gospodarsko izrabljena. Agrarni značaj dežele se s tem novim načrtom vno-vič poudarja. Sedaj se nahaja japonska naselitelvena komisija za Mandžukuu v Tokiu, da razpravlja o posameznostih te narodne ekspanzije.

Glede močnejše udeležbe pri gospodarstvu v južnih ozemljih so pa v mislih popolnoma drugi načrti. V južnih ozemljih se ne namerava odkriti prazno deželo. Java je eno izmed najbolj gosto naseljenih ozemelj te zemlje, ampak za načrtno včlenjenje je napredno obdelanih dežel. En del obstoječe proizvodnje naj ostane, medtem ko se gotove spremembe morajo tako izvršiti, kot so potrebne v okviru načrtanega velegospodarskega prostora.

Tekom zadnjih mesecev se je izkazalo, da teh nalog ni moči izvesti z močmi, ki so bile svoj čas ob zavzetju teh ozemelj tja poslane. Zasedena ozemlja obsegajo skupno 1.4 milijona kvadratnih kilometrov, tako da zahteva samo kontrola tega prostora brezštevilo uradništva. Najprej je bila uprava v vojaških rokah, kar je bilo na Filipinih tembolj potrebno, ker so tam delovali številni ameriški elementi, ki jih je bilo šele načrtoma treba izločiti. Po vzpostavitvi miru in reda se je pokazalo, da je prebivalstvo gospodarsko malo aktivno in samo ne bo kos, da bi vzpostavilo gospodarsko neodvisnost Filipinov, ker Japonci hočejo, da Filipini ne bodo še nadalje odvisni od agrarnega dovoza.

Dva cilja sta postavljena za praktično delo: Prvič naj posamezna ozemlja dosežejo večjo samoprehrano in drugič naj izvozne proizvodnje tako prirede, da prispevajo k ustvaritvi vzhodnoazijske prosperitete. Od industrijskih velenalog je umevno v ospredju proizvodnja petroleja. Japonska si ne sme dovoliti, da bi se vzpostavitev proizvodnje samo za en dan zavlekla. Zvišano pridobivanje rud je ravnotako nujno. Pridruži se še prevozni problem, ki ga smatra Japonska od prvega dne za odločilnega. Da dobijo na razpolago ladje za vojaške in industrijske najvažnejše naloge, ne polagajo važnosti na prevoz manj nujnih pridelkov. Tako so na primer opustili prevoz sladkorja iz Filipinov na Japonsko

Don je dosežen vzhodno od Rostova

Brezuspješno zaganjanje proti Voronešu

Oberkommando der Wehrmacht je dne 18. julija objavilo:

Skupine oklopnjakov in motorizirane pehotne divizije so vzhodno od Doneca še dalje napredovale proti jugu in so dosegle na široki fronti spodnji tok Dona vzhodno od Rostova. Pehotne divizije so uničile obkoljene sovražne skupine sil in v frontalnem napadu pridobile prostora proti vzhodu. Močne zračne bojne sile so izvršile pred vsem na ozemlju spodnjega Dona uničujoče napade na premikanja v ozadju Sovjetov. Južno od Dona smo s posebnim uspehom napadli z gostimi prevoznimi vlaki zasedene železniške proge in kolodvore.

Kakor je bilo javljeno že v posebnem poročilu, je nemška pehota dne 17. julija po več dni trajajočih težkih bojih v naskoku zavzela največje mesto industrijskega ozemlja ob Donecu Voronograd. Veliki deli mesta so v plamenih. Ponovni sovražnikovi napadi na mostišče Voroneš so bili odbiti.

V srednjem frontnem odseku se nadaljuje očiščevalne akcije v ozadju fronte.

Južno od Ilmenskega jezera je sovražnik brezuspješno napadel z močnimi silami. Krajevni vdor smo odpravili s pritiskom.

Židje so izrinjeni iz francoskega javnega življenja

Pariz, 21. julija. Višji 44- in Polizeiführer v področju vojaškega poveljnika v Franciji je izdal odredbo, po kateri židje v zasedenih ozemljih ne smejo več stopiti v gostilne vsake vrste, kavarne, kize, koncertne dvorane, varietete, letne in tedenske semnje, zaprta, rečna, obrežna in rodbinska kopalnišča, javne razstave, gradove in zgodovinske stavbe spomenike, dirkališča in pisarne za stavo, taborišča in parke, kakor se tudi ne smejo udeležiti športnih tekem.

V Egiptu je sovražnik v nekem brezuspješnem napadu na nemško-italijanske položaje izgubil več sto ujetnikov. Lovski letalci in protiletalsko topništvo so sestrelili 13 britanskih letal.

V Sredozemskem morju je neka nemška podmornica sestrelila en britanski zračni čoln.

V področju Rokavskega preliva južno od Torquaia so lahka bojna letala včeraj potopila neko britansko stražno ladjo in poškodovala neko trgovsko ladjo.

Zopet 115.000 brt potopljenih

Železniška proga iz ozemlja Doneca do Stalingrada prekoračena - Sovjetska križarka zadeta

Oberkommando der Wehrmacht je dne 17. julija objavilo:

V južnem odseku vzhodne fronte preganjajo hitre skupine sovražnika vzhodno od Doneca v smeri proti spodnjemu Donu. Prekoračili smo železniško progo, ki vodi iz ozemlja Doneca do Stalingrada. Med hitrimi skupinami za sovražnikovim hrbtom in globoko v njegovem loku ter pehotnimi skupinami, ki pritiskajo za sovražnikom, se nahajajo številne sovražnikove divizije, ki so močno pomešane in ki, razkropljene na vse kraje, skušajo prodreti proti vzhodu. Vsi ti poskusi so doslej izpodleteli in je nasprotnik imel visoke krvave izgube.

Zračno orožje je v vrsteh se napadih podpiralo prodirajoče hitre skupine in preprečilo urejen umik povsod tam, kjer so se sovjeti začeli umikati. Podnevi in ponoči je napadalo v visokem, nizkem in strmoglavnem poletu kolone v maršu, prometne naprave in veze za nove pošiljke.

Velikih operacij v južnem odseku so se močno udeležile zavezniške čete. Od 20. junija se bori ob nemški strani neka ogr-

uničenih ali uplenjenih 25 sovražnih oklopnjakov. Napade severno od Voroneša smo odbili. Zračno orožje je razbilo sovražne kolone in pripravljene čete na zgornjem Donu. Sovražnik je utrpel visoke krvave izgube. Južno od Ilmenskega jezera so sovjeti nadaljevali svoje brezuspješne napade. V kolaškim zalivu so bile znova težko bombardirane pristaniške naprave v Rosti.

V Egiptu smo zavrnil več krajevnih britanskih napadov, pri katerih je sovražnik imel izgube.

Posamezni britanski bombniki so včeraj odvrli bombe na zapadno nemško ozemlje, civilno prebivalstvo je imelo izgube zlasti v Duisburgu. Dva britanska letala sta bila zbita na tla. V pretečeni noči je sovjetsko zračno orožje s slabimi silami podvzelo neučinkovite motilne napade na nekaj mest v Ostpreussenu.

Tujska legija za USA

Buenos Aires, 21. julija. Združene države se sedaj pripravljajo, da ustanove južno-amerikansko tujsko legijo. Začetek je napravila, kot poroča severnoameriška poročevalska služba, neka skupina brazilskih rezervnih častnikov, ki je brazilski vladi predlagala, da »pod pokroviteljstvom USA« ustanove vseameriški prostovoljni kor, ki naj bi bil namenjen za operacije izven kontinenta. Brazilska vlada se o tem po Belihhi inspiriranem predlogu še ni izjavila.

ska armada. Od prvih dni julija meseca stoje v boju zoper Timošenkov armade neka italijanska armada, h kateri spada tudi od avgusta 1941. l. na vzhodni fronti bojujoči se italijanski ekspedicijski zbor, nek romunski armadni zbor, ki se je že odlikoval v bitki pri Charkovu, in neka hrvaška skupina.

V presenetljivem sunku je neka hitra skupina zavzela neko sovjetsko letališče. Pri tem smo uplenili ali uničili 50 letal.

Pri nekem zračnem napadu na letališče Poti na kavkaškem obrežju smo z bombno težkega kalibra zadeli neko težko sovjetsko križarko.

Mostišče pri Voronešu je sovražnik zopet napadel in imel pri tem visoke zgube.

V srednjem frontnem odseku so imeli lastni napadi in podvzetja udarnih čet krajevne uspehe. Po očiščenju nepreglednega gozdnega sveta pri Rševu se je povišalo število v posebnem poročilu z dne 15. julija javljenih ujetnikov in plena na preko 40.000 ujetnikov, 220 oklopnjakov, 738 topov vsake vrste ter 1660 strojníc in metalcev granat. (Nadaljevanje na 2. strani.)

in hočejo prvenstveno en del sladkornih plantaž preurediti za nasaditev riža in bombaža. Riž potrebujejo Filipini sami, bombaž naj pa poveča dovoz na Japonsko.

Velikanskega obsega so naloge, ki si jih stavljajo Japonci, toda odločnost, s katero gre japonski narod na delo, ni nič manj impozantna. To kaže izločitev 30 odstotkov vseh vodilnih in strokovnih moči iz japonskih uradov in tvrdk, ko je vendar že pomemben del moškega prebivalstva že leta v vojaški suknji.

Zepet 115.000 brt potopljenih

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Visoko na severu je bila z bombnimi zadetki murmanska železnica na več mestih trajno prekinjena.

V Egiptu je sovražnik iz položaja pri El Alameinu vnovič napadel. Britanske sile oklopnjakov smo s protinapadom vrgli v izhodne položaje nazaj.

Na srednjem Angleškem smo tekom večerajšnjega dne napadli neko oboroževalno tovarno in poškodovali ali zažgali več lop tovarne.

Nekaj britanskih bombnikov je v zgodnjih nočnih urah izvršilo motilne polete na severonemško obrežno ozemlje. Dva izmed napadajočih letal sta bila sestreljena.

Kakor je bilo javljeno že v posebnem poročilu, so nemške podmornice napadle na zapadni afrikanski obali nek močno zavarovani britanski konvoj in potopile iz njega šest trgovskih ladij z 39.500 brt. Drugi čolni so potopili v Atlantiku, pred Missisipijem in pred Panamskim prelivom deset ladij s 65.500 brt. in v severnem Lednem morju neko prevozno ladjo s 7000 brt.

S tem je zgubil sovražnik na daleč naražen ležečih bojiščih, na katerih so operirale naše podmornice, 17 ladij s 115.000 brt. svojega dragocenega tovarnega prostora.

Zanimiva posebna misija

Bullit, posebni odposlanec v Londonu za dovoze v Rusijo

Stockholm, 21. julija. Eden izmed Rooseveltovih znamenitih diplomatskih navijalcev za vojno, prejšnji veleposlanik v Franciji in sovjetski Rusiji, Bullit je prišel v London v zanimivi posebni misiji. Nastopa kot posebni odposlanec Roosevelta v položaju veleposlanika, posluje pa kot »asistent za specialne naloge« v mornariškem ministertvu USA. Švedska poročila iz Londona javljajo, da utemeljeno mislijo, da je važna naloga tega »mornariškega veleposlanika« v zvezi s preiskavanjem materialnega dovoza s povečanim spremnim varstvom v Sovjetsko unijo. Bullit sam je izjavil pred časopisnimi zastopniki, da je dobil gotove mornariške naloge, o katerih značaju pa da ne more govoriti. Takoj se je posvetoval z mornariškim ministrom Aleksandrom. Londonski zastopnik stockholmskega »Sozialdemokraten« pripominja, z ozirom na kata-

„Lyttleton je razočaral“

Nobene optimizma po debati o proizvodnji - Negotovitost in nemir

Stockholm, 21. julija. »Lyttleton je razočaral« poročajo nevtralna poročila iz Londona po dvodnevni debati o proizvodnji. Težko je reči, zakaj niso mogle njegove trditve o dozdnevni premoči na mnogih straneh prinesiti pomirjenja.

Morda je za Lyttletona malo laskava primerjava »Daily Herald« s Chamberlainovim namigovanjem na sedanji občutek negotovitosti. Lyttletonov nastop v Spodajem domu je mnoge ohladil, ki so ga smatrali za resnično močnega moža. To je utemeljeno tudi z otipljivim pomanjkanjem resničnih načrtov in doslednega programa.

»Ne more se prikivati, da so široki krogi v negotovitosti, kar se tiče vodstva, ki je povečana še s sovjetskimi porazi. Včasih se vidi, kot da se je vlada zaletela in išče obupana izhoda, da kakor koli oprosti enormne potencialne moči združenih narodov. Ta občutek negotovitosti velja tako za vojskovanje kot tudi za položaj plovbe in proizvodnje«, tako beremo v nekem švedskem poročilu iz Londona o položaju soglasno z nesoglasji v londonskem časopisju, ki še enkrat podčrtava, da statistike same ne morejo zadovoljiti. »Daily Mail« posebno napada počasno gradnjo ladij. »Evening Standard« se peča tudi s tem problemom, ki tvori središče sedaj se vršče tajne debate. Kljub pojačani gradnji ladij zaveznikov je številka o potopitvah, kot prizna angleški časopis, večja kot številka o novih gradnjah. Varnostno spremstvo zahteva povečano gradnjo bojnih ladij, ki pa ni možna, ne da bi se ogrozilo gradnjo trgovskih ladij. »Evening Standard« kritizira dosedanji angleški sistem proizvodnje ladij in zahteva pospešeno gradnjo hitrih, globokoležečih transportnih

ladij ne glede na rentabilnost.

Zelo opažen je bil tudi sunek konservativca Williamsa, ki razkriva pritaženo nezadovoljnost mnogih krogov z vedno močnejšim vodstvom, ki si ga hočejo prilastiti Združene države na gospodarskem polju.

Williams se protivi vladnem sklepu, da USA popolnoma prepuste proizvodnjo umetnega gumija. On trdi, da se iz enega milijona ton premoga, ki se ga v Angliji lahko dobi, more dobiti 200.000 ton sintetičnega gumija.

Dvodnevna debata o produkciji je običajala kot poročila švedska vest, brez glasovanja in brez vsakega optimizma, ki so ga po izjavah ministrov hoteli ustvariti.

Sijajen uspeh prve cestne zbirke

Berlin, 21. julija. V dnevi 27. in 28. junija od članov Deutsches Rotes Kreuz in Deutsche Arbeitsfront izvedena prva cestna zbirka vojne pomoči za Deutsches Rotes Kreuz znaša predhodno 29.338.904,12 RM. Uspeh enake zbirke v prejšnjem letu je znašal 21.887.614,67 RM Porast znaša torej 7.451.289,45 RM t. j. 34,04%.

Zasedanje nemško-italijanskih gospodarskih skupin

Benetke, 21. julija. V okviru pospešitve vzajemnega sodelovanja na industrijskem polju, ki je bilo sklenjeno o priilki 11. zasedanja nemško-italijanske industrije, so se dne 14. in 15. julija vršila delovna zasedanja nemško-italijanskih skupin za marmor, prirodni kamen, skrilovec, industrijo živil in druge gospodarske skupine.

Popolna pritegnitev žitne letine 1942

Berlin, 21. julija. Priprave za pritegnitev bodoče letine so bile predmet delovne razprave Reichsnährstanda, ki se je vršila pod predsedstvom Reichshauptabteilungsleiterja Zschirnta v Berlinu. Pri tem so ugotovili, da je v minulem letu oddana količina žita prekoračila pričakovanja za 800.000 ton. S primernimi ukrepi je zajamčeno, da bo tudi nova letina žita popolnoma na razpolago za preskrbo s krušnim žitom. Ravno tako so že gotovi vsi organizatorični pogoji za pritegnitev bodoče letine krompirja. Glede preskrbe z zelenjavo je po prvotni zakasnitvi zaradi mrzle pomladi nastopilo izboljšanje pri pošiljanju na trg. Na delovnem zasedanju so temeljito razpravljali tudi o ukrepih, ki so zaradi zavarovanja preskrbe potrebni na vseh drugih področjih prehrane.

nemško zaporo v Lednem morju. Umljivo je, da je bil Bullit zato poslan v Anglijo, da nekako »odtaja Ledeno morje«. Najmanj pa je njegova navzočnost gesta, s katero poskušajo, da Sovjete slepe z akcijami in s pripravljenostjo plutokratov.

strofalni ladijski položaj, da ima položaj sovjetske Rusije in angleško-amerikansko sodelovanje tostran Atlantika velik pomen za Bullitovo misijo. Reuter najavlja večtedenski obisk v Londonu.

Sklepati se mora, kot domnevajo švedski časopisi, da je Bullitovo potovanje v Anglijo v resnici v ozki zvezi s stalnimi smolami Sovjetov in obupnim iskanjem plutokratov po izhodu iz tonažne krize, ki je le največja ovira tako za preskrbo Sovjetov, kot tudi za vse lastne akcijske možnosti. Posebno je katastrofa zadnjih pošiljatev v Murmansk v Lednem morju ustvarila tak položaj, ki za zaveznike nikakor ni znojljiv. Angleži so javili, da so bile izgubljene v glavnem ameriške in sovjetske ladje in da ni zoper nemške napade skoro ničesar moči storiti. Sovjeti so pa od svoje strani zahtevali, da angleška mornarica zlomi

pri odpočitku mater in odpošiljatvi otrok na deželo, da mora biti bolnik gospodarsko potreben, to je da ne zmore sam plačati stroškov zdravljenja.

Jetika je ena največjih narodnih bolezni, ki jo posebno pobija nacionalistična država. Pobijanje jetike je zato danes naloga skoro vseh socialno delujočih mest. Mesta pa praviloma izvedejo zdravljenje samo takrat, kadar je pričakovati, da se delovna sposobnost zopet vzpostavi. V vseh ostalih primerih je doslej ostala jetika neozdravljena, če bolnik ni mogel stroškov sam plačati, vsled česar se je lahko bolezen prosto razširila.

To napako hoče pri pobijanju jetike odpraviti protituberkulozna pomožna ustanova NSV, s čimer pripomore tudi takim

bolnikom možnost zdravljenja. S tem se najboljše preprečuje, da nadaljnje osebe ne nalezajo jetike.

Da se jetiko uspešno pobija, zapusti NSV pri tem svoje načelo, da v glavnem skrbi samo za dedno zdrave osebe; nasprotno skrbi tudi za dedno nezdrave osebe, po katerih se lahko ogroženi dedno zdravi.

Ker NSV z vsemi ostalimi mesti v tej zadevi posebno povezano sodeluje, dokazuje, kako zelo se ocenjuje pravilnost tega dela, ki vodi k zdravju nemškega naroda. Če bolnik sam ne zmore stroškov in če ni nosilca stroškov (n. pr. bolniške blagajne), prevzame protituberkulozna pomožna ustanova NSV celokupne stroške zdravljenja. Poleg pravih stroškov zdravljenja daje NSV ob nastopu zdravljenja tudi perilo in

Male gospodarske novice

Prebivalci Chotzena v protektoratu so se pred kratkim spraševali, če bencin ne privlačuje čebel, ko so videli, da se je celih pet čebelnih rojev uselilo na bencinski črpalko. Roji so črpalko popolnoma zakrili. Čebelne roje so počasi ugrebli in jih izročili nekemu čebelarju tega kraja v oskrbo.

Bolgarsko trgovsko ministertvo je predložilo parlamentu zakonski osnutek, po katerem se naj odobri med Nemčijo in Bolgarijo v maju t. l. sklenjen dogovor o obsežnih nemških dobavah v vrednosti 12.144.000 levov bolgarski državi. Protivrednost za nemške dobave bo Bolgarija odplačevala v sedmih letnih poračunih v okviru nemško-bolgarskega kliringa.

Da se poglobi dovoz za gozdno in lesno gospodarstvo, ki je bil sklenjen v januarju tega leta kot prvi veleposodarski dogovor za evropsko celino, se je vršilo v Königsbergu zasedanja za gozdno in lesno gospodarstvo, ki so ga obiskali odposlanci iz Danske, Finske,

ZRCAIO ČASA

Führer je španskemu državnemu načelniku generalisimu Franku o priliki narodnega praznika poslal v prisrčnih besedah sestavljeno brzojavno čestitko.

Führer je Generalfeldmarschalla Kesselringa, poveljnika vojnega nemškega letalstva v sredozemskem prostoru in severni Afriki, odlikoval z Eichenlaubom mit Schwertern zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes in mu obenem poslal pismo.

Führer je ustanovil za pripadnike vzhodnih narodov odlikovanje za hrabrost in zasluge, ki bo podeljeno kot priznanje za hrabrost in posebne zasluge v zasedenem vzhodnem ozemlju. Führer je naročil šefu Oberkommanda der Wehrmacht, da izda izvršilne določbe.

Generalfeldmarschall pl. Manstein se nahaja na kratkem oddihu v romunskem zdravilišču Predealu, kamor ga je povabil maršal Antonescu.

Po nalogu maršala Finske barona Mannerheima je Generalleutnant Talveta te dni izročil Generalfeldmarschallu pl. Brauchitschu veliki križ finskega osvobodilnega križa.

Japonska mornarica je od začetka sovražnosti do 10. julija potopila ali poškodovala 97 sovražnih podmornic, kot poročila cesarski glavni stan v nedeljo. Število potopljenih podmornic znaša po objavi 59, poškodovanih pa 38.

Japonci so izvršili uspešno izkrcanje v Hwanghwatsumu, ki leži ob izlivu reke Yu v provinci Kiangsi.

Poseben kredit 324.000 pesetov je bil dovoljen za izgradnjo španske mornarice in zračnega orožja.

Po nekem Reuterjevem poročilu iz Washingtona so Zedinjene države preklicale vse konzularne odnose s Finsko. Pri tem ukrepu pa ne gre za prekinitvev diplomatskih odnosov med USA in Finsko.

Kakor javljajo iz Washingtona, je v Čungking dospel Leuchlin Curris, novi Rooseveltov poverjenik za Čungking, da konferira z generalom Čiangkajskom. Čungking se bo gotovo čutil srečnega, zaradi te izredne »pomoci«, ki mu jo s tem pošilja Roosevelt. Ljubše bi mu pač bilo orožje preko burmanske ceste.

Dne 1. julija je utonil večji del nad 1000 avstralskih vojnih in civilnih ujetnikov, ko je bila v južnih vodovjih po neki podmornici USA potopljena japonska prevozna ladja, ki je hotela odpeljati ujetnike v nek varen pas.

Krvavi spopadi v Kairu

Rim, 21. julija. V Kairu so v ponedeljek nastali veliki nemiri, pri katerih je bilo ubitih sedem Egipčanov in dva britanska vojaka. Nadomestujoči angleški šef policije Fitzpatrick je odredil številne aretacije in prepovedal javna zborovanja. Ojačal so straže pred britanskim poslopjem. Po opisih krvavega incidenta, ki jih objavljajo vsi italijanski časopisi, so angleški vojaki začeli streljati na množico ljudi, ki se je zbrala pred policijskim poveljstvom, ko je ta nameravala osvoboditi ujetnike, ki so jih po zaslišanju hoteli zapreti. Kako veliko je število ranjenih na strani Egipčanov, se ni moglo dognati, ker je množica ranjenec spravila stran. V zmešnjavi, ki je nastala zaradi streljanja, se je številnim ujetnikom posrečilo uiti.

Verlag und Druck: NS Gauverlag und Druckerei Kärenen GmbH. Klagfurt. — Verlagsleiter: Dr. Emil Heitjan. — Hauptschriftleiter: Friedrich Horstmann. — Zürich bei Anzeigenliste Nr. 10111g.

Mali slovar NSDAP

NSV = Nationalsozialistische Volkswohlfahrt (III. del)

Leta 1933. se je porodila misel, da je najlepše vezilo za Führerja za njegov rojstni dan pomoč za njegove stare sobojevnike. Iz pobude je nastala Hitler Freiplatzspende (darilo za Hitlerjeva prosta mesta) ki hoče danes pomagati ne le stariim strankinim pristašem, temveč vsem rojakom in jih z očvrstitvijo njihovega zdravja usposobiti, da zadoste svojim nalogam v življenju in službi Führerja.

Pri Hitlerfreiplatzspende je razlikovati med splošno odpošiljatvijo na odpočitek in odpošiljatvijo na zdravljenje. Vse to je naloga NSV.

Prosta mesta, na katera se pošiljajo na odpočitek rojaki, daruje prebivalstvo z nabiranjem NSV. Dajejo bivališče in prehrano. Trajajo povprečno 3 tedne, da je odpočitek resnično podan.

Prositelj mora biti potreben odpočitka in pomoči. Vsak dopustnik, ki se pelje na Hitlerfreiplatz, dobi po NSV denarno podporo, ki znaša 50 popustov vozne, priboljšek v denarju in zavarovanje zoper nezgode in jamstvo. Za nadaljnji odpočitek oz. dopust skrbi tudi NSV, s tem, da vsem ki so v njenem kraju na dopustu in so združeni v Hitlerjevo dopustniško skupnost, prireja tovariške sestanke, jim omogoča prisotnost pri vseh strankinih prireditvah med dopustom in jih povabi k ogledu zanimivosti.

Poleg tega so Hitlerfreiplätze v zdraviliščih in kopališčih, kot tudi v sanatorijih. Tudi tam velja načelo, kot smo ga spoznali

obleko in po potrebi skrbi med njegovo odsotnostjo za namestnika na njegovem delovnem mestu. Po zdravljenju v sanatoriju, mora rojak praviloma na pregled pri protituberkuloznom skrbstvenem mestu.

Jetika pogosto nastaja in se razširja zaradi slabih gospodarskih razmer. Nezadostna prehrana in slaba stanovanja telo oslabe in povečajo nalezljivost, nepazljivost bolnika pa mnogokrat stanje poslabšuje. Protijetika pomožna ustanova zato po potrebi poseže vnaprej vmes z zdravim stanovanjem, preskrbo postelj in podporo za prehrano.

Prav nacionalsocialistično socialno skrbstvo ne posluje samo na polju posebne oskrbe, temveč mora povsod tam sodelovati in pomagati, kjer je potreba, da se nemški narod gospodarsko utrdi. Poleg tega je pooblaščenec za črtletko v jeseni 1936. NSV naročil, da se z uporabo kuhinjskih odpadkov poveča pridobivanje masti in mesa v Nemčiji in tako zavaruje prehrana nemškega naroda.

Nemška žena je prva pomočnica prehranjevalne pomoči, kajti ona zbira v dostavljenih ji posodah uporabne kuhinjske in jedilne odpadke. Odpadke odnaša NSV, pri čemer naj ji pomagajo občine s tem, da oskrbe brezplačen prevoz. Odpadki se uporabijo za pitanje po NSV nabavljenih prašičev, ki so v večjih občinah v posebnih svinskih hlevih, v manjših pa pri zanesljivih kmetih.

Pomožna ustanova nima pomena samo na narodnogospodarskem polju, temveč tudi vzgojnem, ker utrjuje požrtvovalnost nemškega naroda.

—ing.

Verfolgungskämpfe im vollen Gange

Eisenbahnziele um Moskau von der Luftwaffe vernichtet — 55 Sowjetpanzer, davon 36 bei Woronesch abgeschossen

Aus dem Führerhauptquartier, 20. Juli. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: Im Süden der Ostfront sind, nachdem die Regenfälle beendet sind, die Verfolgungskämpfe in südlicher und östlicher Richtung wieder in vollem Gange. Kampf- und Schlachtfliegerverbände zerstörten feindliche Kolonnen ostwärts Rostow, vernichteten wichtige Nachschubverbindungen des Feindes im Mündungsgebiete des Don und unterstützten wirksam die Verfolgungskämpfe im Donezbogen. Der Feind griff auch gestern mit starken Kräften den Brückenkopf Woronesch an. Alle Versuche zur Rückeroberung der Stadt wurden in harten Kämpfen, zum Teil im Gegenstoß, von der Luftwaffe erfolgreich unterstützt, abgeschlagen und hierbei wurden von 60 angreifenden Panzern 36 vernichtet.

Im Raum um Moskau wurden Eisenbahn-

ziele bei Tag und Nacht mit vernichtender Wirkung angegriffen. Südlich des Ilimensees scheiterten örtliche Angriffe des Feindes. Bei diesen Kämpfen wurden eine bolschewistische Gruppe vernichtet und 19 feindliche Panzer abgeschossen.

Das Hafengebiet von Murmansk wurde am gestrigen Tage mit besonderem Erfolg bombardiert. Auf Dockanlagen, Kraftwagen und Betriebsstofflagern entstanden große Brände. Jagdflieger schossen hierbei über der Kolabucht 17 feindliche Flugzeuge ab.

In Nordafrika beiderseitige Kampftätigkeit von örtlicher Bedeutung. Nordostwärts London erzielte ein Kampfflugzeug bei Tage Bombenvolltreffer in einem bedeutenden Rüstungswerk.

Im deutsch-holländischen Grenzgebiet warf

Das „Wunder“ der Niederlage

Gedämpfte Töne im „Economist“

Göteborg, 21. Juli. Die englische Wirtschaftszeitschrift „Economist“ macht einige elegische Anmerkungen zu den Geschehnissen der letzten Wochen. Er übt Kritik an der Haltung der englischen Regierung während der letzten Aussprache im Unterhaus und meint, die britische Öffentlichkeit fordere nicht so sehr einen Erfolg im Abstimmungssaal als einen Erfolg in der Schlacht. Der Produktionsminister Oliver Lyttelton habe mit wechselndem Argument erklärt, Sturzkampfflugzeuge hätten nur einen geringen Wert, und kurz darauf, es würden bald viele Sturzkampfflugzeuge an der Front erscheinen. Ebenso habe er versichert, daß die Ausrüstung der Truppen in Libyen gut gewesen sei, später dann aber erklärt, falls sie nicht gut genug gewesen sein sollte, habe es daran gelegen, daß in den Monaten nach Dünkirchen keine Zeit für die Herstellung neuer Typen gewesen sei. „Er schien zu überschen, daß man bisher nach verbindlichen amtlichen Erklärungen angenommen hatte, die libysche Armee sei so gut ausgerüstet wie der Feind und habe den Vorrang bei der Belieferung mit den neuesten Panzern und Panzergeschützen erhalten.“

Als die größte Schwierigkeit bezeichnet der Artikel die Hindernisse der Zeit und des Raumes für die Kampfhandlungen der vereinigten Nationen auf den weit verstreuten Fronten.

Die Zeitschrift ist ferner, wie aus einem weiteren Artikel hervorgeht, bei der Erörterung der allgemeinen Kriegslage für England und seine Verbündeten sehr besorgt über die Wirkungen der militärischen Rückschläge in Nordafrika auf die Länder des Nahen Ostens. Das Beispiel Ägyptens sei „nicht sehr ermutigend“. Die Schwierigkeit liege darin, daß, falls die Kämpfe einmal auf die Grenze Syriens, des Iraks oder Irans übergreifen sollten, die alliierten Armeen aber geschlagen seien, „und es ist wenig Gewähr vorhanden, daß sich einer der Staaten des Nahen Ostens mit dem Verlierer verbünden würde.“ Der Artikel spricht zwar seine Zufriedenheit aus, daß die Regierungen jener Länder Maßnahmen gegen die Agenten der Achse, gegen die „lokalen Fünften Kolonnen“ und gegen die „tiefeingewurzelte Gerüchtemacherei der Basare

und Klubs“ ergriffen hätten. Aber die Schwierigkeiten seien dennoch beträchtlich, besonders da alle diese Staaten ernste Schwierigkeiten in ihrer Ernährung gehabt hätten, zum Teil wegen des Zusammenbruchs des Außenhandels, zum größten Teil aber wegen Hamsterei oder Schwarzhandels bei sehr hohen Preisen. Die Politiker in jenen Ländern wüßten, daß nichts eine so verheerende Wirkung auf ihre politische Laufbahn ausübe wie immer wieder auftauchende und nicht ausrottbare „Brotaufstände“. Die Agenten der Achse zögen währenddessen durch die Länder und ließen einen Schwanz von Lügen, Gerüchten, Unzufriedenheit und Aufstand hinter sich. Der Artikel konstruiert sich für die deutschen Feldzugsunternehmungen einen „defensiven Zweck“, nämlich die Wiedereroberung des Deutschen Reiches so lang, so mühsam und

Verschärfte Spannung am Nil

Ultimative Forderungen an König Faruk

Ankara, 21. Juli. „Denunziert Spione und Gerüchtemacher!“ Unter solchen Titeln veröffentlichte die ägyptische Presse zahlreiche von der britischen Propaganda inspirierte Leitartikel. Diese sind außerordentlich aufschlußreich für die Stimmung unter der ägyptischen Bevölkerung. Im übrigen wird die ägyptische Presse stärker denn je durch die Zensur geknebelt und darf, abgesehen von Parlamentsberichten, nicht mehr über beachtenswerte innerpolitische Vorgänge berichten, so daß die Zeitungen ausgesprochen farblos wirken.

Mittlerweile werden aus diplomatischer Quelle auch Einzelheiten über den Druck auf König Faruk bekannt. Danach erschien der britische Botschafter Miles Lampson in der vorigen Woche bei König Faruk in Audienz, um ihm zwei ultimative Forderungen zu überbringen. Einmal verlangte der britische Botschafter ein Manifest des Königs über die anglo-ägyptische Zusammenarbeit mit dem

ein britisches Flugzeug am gestrigen Tage einige Bomben auf Wohnviertel. Das Flugzeug wurde abgeschossen.

Die britische Luftwaffe griff bei Nacht mit schwächeren Kräften einige Orte an der Deutschen Bucht, vor allem die Städte Bremen und Oldenburg, an. Die Zivilbevölkerung hatte Verluste. Drei feindliche Flugzeuge wurden zum Absturz gebracht.

Bei den erfolgreichen Abwehrkämpfen im Brückenkopf Woronesch zeichnete sich eine schlesische Infanteriedivision besonders aus.

Das Jagdgeschwader Udet errang seinen 2500. Luftsieg.

so teuer zu machen, daß die vereinten Nationen den Versuch dazu aufgeben müßten, und legt dann seinen Lesern die folgende Prognose vor: Wenn der Widerstand der Sowjetunion gebrochen würde und die ganze Landmasse Eurasiens den totalitären Mächten in die Hand käme, dann „könnte Hitler, welcher Strom von Waffen sich auch aus den angelsächsischen Fabriken und von Schiffen auf den Werften ergießen würde, nicht nur von einem Remis, sondern von einem totalen Sieg sprechen“. Warnend schließt der Artikel mit den Worten: „Es würde ein Wunder sein, wenn in Anbetracht ihrer Hilfsquellen die vereinigten Nationen besiegt würden, — aber Wunder geschehen manchmal.“

Jugoslawische Emigration gespalten

Belgrad, 21. Juli. Meldungen der serbischen Blätter zufolge ist unter der jugoslawischen Emigration im Auslande eine Spaltung eingetreten. Ministerpräsident Nedic selbst befaßte sich damit vor einer Abordnung von Bauern und teilte mit, daß sich die jugoslawische Emigrantenregierung in London in drei Gruppen gespalten habe. Der einen Gruppe, die in London blieb, gehören Jukic, Blicanic und Schutej an, eine zweite Gruppe übersiedelte nach Amerika, und eine dritte verlegte ihren Aufenthalt nach Kairo. Die Emigrantengruppe in Kairo habe kundgetan, daß sie die Politik der jetzigen serbischen Regierung Nedic billige und nach Serbien zurückkehren wolle. Die Kriegslage zwang sie aber seither, Ägypten zu verlassen, und ihr jetziger Aufenthaltsort sei unbekannt.

Hinweis darauf, daß nur durch eine solche Äußerung der wachsenden Stimmungsverschlechterung sowie der offenen Feindschaft breiter Publikumskreise Einhalt geboten werden könne. Zum andern erhob der britische Botschafter gegen Mitglieder des Hofes Anklage englandfeindlicher Äußerungen und Konspiration gegen die Sicherheit der britischen Armee. Die erste Forderung lehnte der König mit dem Hinweis ab, daß es Aufgabe seiner Regierung sei, politische Erklärungen abzugeben, was im übrigen zu wiederholten Malen durch das Bekenntnis zum anglo-ägyptischen Vertrag durch Nahas-Pascha geschehen sei. Zum zweiten Punkt verlangte der König schlüssiges Beweismaterial und sagte bei dem Vorliegen eines solchen Untersuchung zu. Die Audienz des britischen Botschafters endete mit einem offenen Mißklang, und die britisch-ägyptischen Beziehungen haben sich seitdem sichtbar verschlechtert.

Die ohne Kreuz

GEDANKEN UM AUSZEICHNUNGEN — VON HAUPTMANN K. SPRINGENSCHMID

Zum erstenmal wurde in der 12. Kompanie davon gesprochen, als der Obergefreite Perzl auf Urlaub ging. Das war verständlich, denn Perzl ist das Herz der Kompanie. Eigentlich müßte man sagen, der Magen; denn Perzl ist der Koch, aber Herz und Magen liegen ja beim Soldaten in der gleichen Gegend. Allerdings, Perzl ist ein Koch von Gottes Gnaden, ein Koch für Leib und Seele. Selbst damals, als die Kompanie sieben Tage lang durch die Wälder Lapplands zog, als er — was ihm in diesem Kriege das Schwerste war! — seine treuen Zugpferde erschließen mußte, weil sie aus dem grundlosen Moor nicht mehr hochzubringen waren, schleppte er, kaum daß das Motti geschlossen war, mitten im schwersten Feuer den heißen Kaffee heran. Keiner in der 12. Kompanie wird diesen Kaffee jemals vergessen. Von dort an ging dann alles gut weiter. Es ist nicht nur dies, daß Perzl überall selbst aus dem Nichts etwas zustande bringt, mehr noch gilt, in welcher Art er es darbietet, immer vergnügt, immer fröhlich. Das macht ja erst den rechten Koch aus. Je drecker es der Kompanie geht, desto ruhiger wird der Perzl. „Laß dir Zeit“, das ist sein Leibspruch, und wo dieser nicht mehr ausreicht, hat er ein zweites, noch ausgiebigeres Wort: „Gott hat die Welt erschaffen, aber von Eile hat er nichts gesagt.“ Das hat er von den Finnen gehört; denn die haben es auch mit der Ruhe. Die Ruhe, die von ihm ausgeht, geht durch die ganze Kompanie, selbst wenn sich einmal, wie bei Salla, der Wind von drüben plötzlich dreht und nun mit einemmal die Küche vorn ist und die Gefechtsvorposten hinten. Dies also ist Perzl. Dann Borreck! Was wäre die 12. Kompanie ohne den Gefreiten Borreck? Wie oft hat der Alte schon gesagt: „Ach, Borreck, sehen Sie doch mal zu . . .!“ Und Borreck weiß immer zu helfen. Er hat die neuesten Waffen für den Waldkampf erfunden. Was hat er alles aus einfachen Handgranaten gemacht? Borreck hatte immer neue Überraschungen, neue Ideen. Aber er bewies sein Geschick auf bei friedlicheren Aufgaben. Als die feindlichen Granatwerfer immer wieder die kleinen Scheiben des Bunkers ein-

drückten, baute Borreck ein Fenster aus leeren Flaschen und machte dann aus den Halsen der Flaschen dem Alten ein Service für Kognak und so, wenn einmal etwas Besonderes in der Kompanie zu feiern ist. Dann ist beispielsweise der Schütze Friedrichs, ein Bauer, ruhig, ein wenig nachdenklich, aber zuverlässig wie der Himmel selber. Wo man ihn hinstellt, dort steht er. Da mögen die anderen drüben eine ganze Hölle loslassen und stürzt noch dazu der Himmel ein, der Friedrichs steht auf seinem Platz wie ein Baum, der Wurzeln geschlagen hat. Es heißt in der Kompanie, auf den Friedrichs müsse man acht geben, wenn einmal der Krieg zu Ende ist; denn wenn einer vergäße, den Friedrichs abzulösen, stünde er noch viele Jahre einsam als letzter deutscher Posten in Lappland. Dann ist noch Fritz Ründelin zu nennen, der kleine stämmige Gefreite, flink und wenig ein Späher, der es mit den Finnen aufnimmt, dann Bolle, Kolb und viele andere.

Sie alle sind ohne, das heißt, ihr Knopfloch ist leer. Darüber hatte bisher eigentlich noch niemand nachgedacht. Aber es ist nun wirklich so, daß es in der Kompanie mehr „ohne“ gibt als „mit“, obwohl Polen hart genug war und dann Frankreich und die schweren Tage von Salla, der Kampf um die Seenenge, die erbitterten Gefechte im karelistischen Wald. Freilich, viele sind erst später zur Kompanie gekommen. Aber auch von den Alten sind manche noch „ohne“. Wie ist das nun? Perzl, Borreck, Friedrichs und die anderen alle, waren sie nun weniger tapfer, haben sie weniger erlebt, weniger ausgehalten als die anderen, die sichtbar das Zeichen ihrer Tapferkeit tragen? Wenn jemand mit so einer Frage zur Kompanie käme, der Gefreite Hasler oder der Unteroffizier Schmitt — die beide die schönsten Auszeichnungen tragen, die der Kompanie verliehen worden sind, würden dem Kerl höchst eigenhändig den Kopf zu rechtücken, denn so eine Frage gibt es draußen nicht. Jeder einzelne weiß: Was die 12. Kompanie in diesem Kriege gemacht hat, hat die ganze Kompanie gemacht, der Obergefreite Perzl so gut wie der Gefreite Hasler, der Gefreite Borreck so gut wie der Unteroffizier Schmitt.

Jedesmal, wenn für die Kompanie Auszeichnungen kommen, sperrt sich der Alte in seinen Bunker ein und keiner darf ihn stören, denn in solchen Stunden ist er immer völlig aus dem Gleichgewicht, gleichmäßig aufgeteilt zwischen Freude und Sorge, zwischen Stolz und Qual, in solchen Fällen sammelt der Alte dann immer die ganze Kompanie um sich und man merkt ihm die zwiespältigen Stunden an, die er in seinem Bunker verbracht hat. Dann kommt die Ansprache, die jeder Mann in der 12. Kompanie schon Wort für Wort auswendig weiß: „Eigentlich“, so fängt der Alte an, dann kommt eine lange Pause, „eigentlich ist es ja ein Anlaß zur Freude, aber“ — wieder Pause! — „aber eigentlich müßte ich gleich alle . . .“ Er ist kein großer Redner, der Alte, aber alle wissen, wie er es meint, und sie hören geduldig zu, die „mit“ und die „ohne“. Und wenn er dann schließt: „Hauptsache, die Kompanie hat's geschafft“, dann brüllen alle: „Jawohl, Herr Hauptmann!“ und ihm ist dann leichter.

Eigentlich — um im Stile des Alten zu sprechen — eigentlich spielt das Knopfloch in der Kompanie erst dann eine gewisse Rolle, wenn einer, wie jetzt der Obergefreite Perzl, auf Urlaub geht. Dann sieht er zum erstenmal, wie leer eigentlich sein Knopfloch ist, und einen Augenblick lang denkt er vielleicht: „Was werden die dahem von mir halten?“

Darum soll das mit dem Knopfloch einmal ausgesprochen werden: Es gibt unter den deutschen Soldaten, Gott sei's gedankt, viel mehr tapfere Männer, als es Zeichen der besonderen Tapferkeit gibt. Das ist keineswegs selbstverständlich. Es braucht gar nicht an jene exotische Armee erinnert zu werden, da alles mit Medaillen vollbehangen war, und wo es trotzdem so wenig tapfere Männer gab, daß sie schließlich, als es krachte, alle mit ihren Medaillen ausrissen. Auch die Engländer pflegen fehlende Tapferkeit durch nachträglich verliehene Auszeichnungen wegzuleugnen. Wir Deutschen sind da anders. Es hat bei uns in allen Kriegen Männer gegeben, die tapfer waren und mehr als ihre Pflicht sahen,

Der Sorgenberg

Die Sorgen der Gegner Deutschlands und seiner Freunde formen sich immer mehr zu einem einzigen, unteilbaren Block, der wie ein Alpdruck auf der Stimmung in England, in den USA und in der Sowjetunion lastet. Aus unzähligen Äußerungen in Zeitungen und Rundfunksendungen ergibt sich immer klarer, daß für den Kreis der Gegner ihre Krisenprobleme unlösbar miteinander verbunden sind, und zwar nicht nur, wie das früher vielleicht einmal der Fall gewesen sein mag, durch einige indirekte und nicht immer erkennbare Bindungen, sondern in einer sehr unmittelbaren und sich täglich praktisch auswirkenden Weise, und das eindeutige Ergebnis aller Untersuchungen auf der Feindseite ist die Feststellung einer beispiellosen Krisenlage auf Seiten der Gegner Deutschlands. Ein sehr bekannter Londoner Funkkommentator leitete seinen Bericht zur Lage mit der Erklärung ein, daß die Debatte im Unterhaus über die Kriegsproduktion von dem Bewußtsein überschattet war, daß die „vereinigten Nationen“ der kritischsten Phase des Krieges gegenüberstehen. Das Problem, das man im Augenblick zu lösen hat, ist nicht, wie man in diesem oder im nächsten Jahr den Sieg erringt, sondern wie man sich im gegenwärtigen Ansturm vor dem Untergang rettet.“

In der strategischen Bewertung der neuen sowjetischen Niederlage tritt in den Kommentaren, gleichviel von wo sie kommen, immer stärker der Gesichtspunkt der Beschaffenheit des von den Sowjets verlorenen Raumes auf. Es wird jetzt auch auf der Gegenseite unterstrichen, das es sich dabei nicht etwa um ein beliebiges Territorium handelt, das bei der Überfülle des den Sowjets zur Verfügung stehenden Landes nur beschränkte Bedeutung hat, sondern daß dies Gebiete sind, die Moskau eigentlich unter keinen Umständen aufgeben dürfte, wenn es sich nicht in eine geradezu sein Leben bedrohende Gefahr begeben will. Der „Daily Telegraph“ z. B. schreibt: „Die Sowjetunion hat in diesem Jahr nicht mehr den weiten, zu rückzuziehenden geeigneten Raum wie zu Beginn des Krieges“, und die „Times“ und andere Blätter äußerten sich ganz ähnlich, denn bei dem mächtigen Vorstoß auf breiter Front, der Hunderte von Kilometern tief in das bisher dem Feind zur Verfügung stehende Land führte, sind industriell wie agrarisch reiche Gebiete in die deutschen Hände gefallen: das weltberühmte Schwarzerde-Gebiet der östlichen Ukraine, das Industriegebiet um Woronesch mit seinen in der Nähe gelegenen Kapazitätsreserven, schließlich die entscheidend wichtige Brücke zwischen dem Norden und dem Süden der Sowjetunion. Die beruhigenden Hinweise, die in diesem Zusammenhang von der Gegenseite auf das wehrwirtschaftliche Potential im Ural und in Westsibirien gegeben werden, sind abwegig. Diese Reserve ist unzureichend zur Aufrechterhaltung einer Wehrkraft, die sich mit dem Deutschen Reich zu messen hat, und zwar nicht nur industriell, sondern vor allem auch in der Ernährungswirtschaft. Vom Riesenberg an Sorgen, der sich vor unseren Gegnern erhebt, werden mit solchem Trost höchstens einige kleine Steine abgetragen.

—u.

die Gesundheit und Leben freudig in die Schanze schlugen und die dann doch ohne ein besonderes Zeichen ihres Verhaltens in die Heimat zurückgekehrt sind, es sei denn ein Zeichen allgemeiner Art, das lediglich ihre Beteiligung an diesem Kriege bekundet.

Was will so einer wie der Gefreite Hasler oder der Unteroffizier Schmitt mit seinen Auszeichnungen sagen? Die großen Worte von Heldentum und Tapferkeit, obwohl sie hier am Platze wären, will keiner hören. Dazu ist der Krieg viel zu hart und zu ernst, dazu ist jeder, besonders hier im Osten, viel zu nüchtern, besser gesagt, viel zu wesentlich geworden. Der Frontsoldat sagt mit seinen Auszeichnungen höchstens: „Mensch, was hab' ich für ein Schwein gehabt!“ Und will es einer noch genauer hören, dann erklärt er ihm vielleicht: „Jawohl, dreimal Schwein! Einmal, daß ich so richtig rangekommen bin, zweimal, daß ich noch meine gesunden Glieder habe, dreimal, daß ich für meine Kameraden herausgestellt worden bin, obwohl es die anderen genau so verdient hätten. Aber Schwein ist nun mal Schwein!“

Wenn der Obergefreite Perzl auf Urlaub in die Heimat kommt, trifft er vielleicht Leute, die das nicht wissen, solche, die auf das leere Knopfloch schauen und dann vielleicht fragen: „Waren Sie denn auch ganz vorne?“ oder „Ihre Kompanie lag wohl schon lange in Ruhe?“ Wie ich den Perzl kenne, wird er in solchen Augenblicken bloß ein bisschen lächeln, wie er immer lächelt, wenn es kritisch wird, und wird zu sich selber sagen: „Perzl, laß dir Zeit!“ Und wenn zum drittenmal einer so etwas fragt, wird er vielleicht denken: „Wenn einmal alle dahem so geworden sind wie wir draußen in der 12. Kompanie, dann fragt gewiß keiner mehr. So lange mußst du eben warten können, Perzl!“ Aber nicht jeder hat die gleiche Ruhe. Manchem kann so eine Frage den ganzen Urlaub verderben.

Jede Kompanie hat ihre Perzls, ihre Borrecks, ihre Friedrichs, jede hat ihre Männer „ohne“. Darum sollt ihr in der Heimat wissen: „Eine Spanne weiter links vom Knopfloch ist das Herz!“ Und auf das Herz kommt es zuallererst an. Gewiß, was im Knopfloch ist, kann jeder sehen, was im Herzen ist, nicht. Aber haben wir in diesem Kriege nicht alle gelernt, tiefer zu sehen, das Wesentliche zu erkennen, das, worauf es wirklich ankommt? Ist es nicht das Herz, das wir gefunden haben? Und die „ohne“ — sind sie nicht auch alle „mit“, das heißt mit einem treuen, tapferen, opferbereiten Herzen?

Aus dem Kreise Krainburg

Krainburg. (Automobilska nesreča.) V petek popoldne se je na Veldestraße zgodila nesreča, pri kateri je bil 8-letni sin G. Namuta poškodovan. Otrok je letel preko ceste, ko je nek avto hotel peljati v mesto. Voznik ni več mogel pravčasno avtomobila ustaviti, vsled česar je otroka odrinilo, pri čemer si je zlomil eno roko in zadobil še notranje poškodbe. Poškodovanega so prepeljali v bolnišnico v Gallenfels. — Pol ure poprej se je na istem mestu zgodila druga nesreča. Z železnimi tračnicami naložen tovorni avto je stal na desni strani ceste, ko sta se hotela vstric srečati dva druga avtomobila. V mesto vozeči avto je zavozil v eno nazven moločo tračnico, ki je pod streho predrla avto. Osebe niso bile poškodovane. Krivda zadene voznika tovornega avtomobila, ker njegov tovor ni bil pravilno naložen.

Krainburg. (Mestna slika Krainburga o lepšana.) Nekaj dni več ni videti grdih plakatnih desk v Krainburgu. Ravnotako so očistili hišne stene od starih plakatnih ostančkov. Mestna uprava je, potem ko je to očistila, postavila nove plakatne deske v reklamne svrhe. Ko bodo te reklamne deske še pobarvane, bodo prav čedno spadale v mestno sliko.

Krainburg. (Velik evropski zemljevid vedno pred očmi prebivalcev.) Na trgu pred sodiščem v Krainburgu dnevno vzbujajo na novo pozornost velik evropski zemljevid NSDAP Ortsgruppe Krainburg-mesto. S tem je lahko videti, kako sedaj poteka fronta na Vzhodu. Zmeraj se mora rdeče črte podaljševati, ki kažejo najtančnejši potek fronte. Posebno ob času poročil se zbira mnogo zanimajočih se rojakov okoli tega zemljevida in se živo zanimajo za fronte spremembe. Ta zemljevid je bil še obogaten, kajti naknadno so vnesli še nekaj mest in pokrajin sovjetske Unije na zemljevid, ki doslej niso bile razvidne.

Krainburg. (Zaključna slavnost na učiteljskišču.) Učiteljske v Krainburgu je pretaklo šolsko leto 1941/42 zaključilo s slavnostjo. Slavnost, ki so jo na zanimiv način pripravili učenci in učence, je bila z navzočnostjo Kreisleiterja KuB-a posebno poudarjena. Kreisleiter KuB je mladeničem in mladenkam dal smernice za bodočnost na pot. Vodja državnega učiteljskega ravnatelj dr. Koschier se je prisrčno poslovil od učencev in učiteljskega zbora in se nadejal veselja svidenja po počitnicah.

Zwischenwässern. (Začasna ustavitva vaj.) Wehrmannschaftsturm 13 v Zwischenwässern daje v vednost, da bramborsko moštvo nima vaj za dobo dveh mesecev zaradi del na polju, pač pa so dolžni Trupp-, Scharführer, zdravstvo in kolesarji, da se snidejo kakor po navadi ob določenih urah k vajam.

Pölland bei Laak. (To in ono.) Vodstvo tukajšnje Ortsgruppe KVB je prevzel Pj. Burger. — Poročevalne deske NSDAP, NSV in druge so sedaj povsod razobešene. Tako je ena tudi na Woltschach na hiši posestnika Dolenca ob cesti na Afriach. Na deskah (tablah) je razstavljeno razno berivo in slike, katere ljudstvo v zanimanjem ogleduje. — Prvo šolsko leto na tukajšnji ljudski šoli je bilo kljub kratkemu času in drugim razmeram zaključeno ugodno. Šolska poročila skoraj vseh so prav zadovoljiva in tudi, da se bodo učenci pomaknili v višje razrede, vse to je zelo razveseljivo.

Prodajal je meso brez znamk

Pred nedavnim se je moral pred Amtsgerichtom (uradnim sodiščem) v Krainburgu zagovarjati mesarski mojster Johan Sormann iz Flödniga, ker je skozil več kakor

Mostovi preko vseh ovir

12 ROMAN / SPISAL ULRICH SANDER

Jezdci in izvidniški oklopni vozovi so bili daleč spredaj, skupina hitrih oklopnjakov je bila posebej določena, da drži preko vseh ovir zvezo z zadnjimi četami.

Jesensko sonce je žgalo kot še nikoli, ko se je dvignilo izza zemeljskih oblakov in gostih gozdnih obronkov.

Pionirji so bili dobre volje. Nekaj ur počitka, prespana noč, povrh razgibana srca, ki so bila radovedna, kaj bo.

Pehota je bila na pohodu.

Pionirji so sledili.

Pehota se je razvijala.

Pionirji so se razvili.

Pehota je v široki fronti obredla rodovitno in za žetev dozorelo zemljo, ki je že bila nemška in sedaj na tem, da postane zopet nemška.

Major Hansen in Leutnant Quistorp sta se bila ravno pripeljala mimo in pozdravila stotnijo.

Hauptmann Zoch je jahal s poveljnikom pešpolka.

Leutnant Sonntag je vodil za njim stotnijo. Zdaj se je nahajal pri Wesenbergovem vodu, zdaj zopet pri svojem bratranecu Heinzu Sonntagu, ki je te dni pričakoval svojega povišanja.

Zdaj zopet je pogledal k svojemu lastnemu vodu, ki ga je bil izročil v zanesljive roke.

V prikrite in nepreglednem okolišju so šli bataljoni in stotnije naprej.

Za gozdovi so zopet gorele nemške vasi. Včasih je prišel četam nasproti trop zbe-

pol leta prodajal meso brez znamk nekemu zasebnemu nameščenu v Krainburgu. Obtožen je bil zaradi pregreška po kazenski uredbi o ureditvi potrošnje obojen na 18 mesecev ječe in na 1000 RM denarne kazni.

Ta sodba naj bo svarilo za prebivalstvo v Oberkrainu. Vedno znova se naznanjajo oblastem prekrški proti naredbam o vojnem gospodarstvu. Kdor v vojnem času prekrši potrebna gospodarstva določila, torej v času, ko se nahaja naša oborožena sila v obrambnem boju proti boljševizmu, se pregreši zoper splošnost in se ne sme zanašati na milost.

Kreis Radmannsdorf

Radmannsdorf. (NSKOV se ustanavlja.) Ustanovitev NSKOV se je v radmannsdorfskem Kreisu pričela. Vzornemu delu Kreisamtsleiterja Germeka je uspelo, da je pozvane stare frontne vojake in vdove bojevnikov združil v pet tovarištvih. Pred kratkim je bil poklican Amtswalterje v Velde, kjer jim je dal Gauamtsleiter Semmelrock navodila za nadaljnjo organizatorično izgradnjo. Nato sledeče poročilo o preskrbi in oskrbi vojnih žrtev je pokazalo, kakšen položaj zavzemajo poškodovane in njegovi zaostali danes in kako Reich spoštuje svoje vojake. Potem ko so bile obravnane še denarne podlage za NSKOV, je veseli sestanek združil udeležence zasedanja z Gauamtsleiterjem Semmelrockom in njegovimi sodelavci, ki so se čutili srečne, da so bili zopet združeni z bojevniki slavnega tretjega zbora.

Delo NSV in WHW v okrožju Krainburg

Skoro 42.000 oseb je bilo obdarovanih

Kakor se je že številokrat poročalo, se je že oddavna popolnoma povzpelo delo NSV in WHW v novih ozemljih Gaua Kärnten in povsod kljub vojni in raznoterim težkocam napredovalo, kar je upoštevanja, da celo občudovanja vredno. Kreishauptamt für Volkswohlfahrt v Krainburgu sme sedaj položiti račun o svojem delu, ki to okolnost s številkami živo dokazuje. Polet tega pa ni Krainburg osamljen, ampak velja to za cel Oberkrain, kot tudi za Mießtal in Unterdrauburg, saj se je v vseh teh ozemljih delo NSV in WHW v enaki meri pospeševalo, kot v Krainburgu.

Če ima okrožje Krainburg danes 16.500 NSV članov t. j. 21,4% prebivalcev, če so v vseh 30 Ortsgruppah NSV službena mesta in se je organizacija že mnogostransko pri velikih in težkih nalogah uveljavila, če se je skupno že 900 člankih, brezplačnih sodelavcev zamoglo pridobiti za socialno misel, da dajo svoj prosti čas brezplačno na razpolago NSV in s tem skupnosti, če je 30 voditeljskih skupnosti in zraven še številne pomočnice prevzelo svojo odgovornost polno službo, če je 8 otroških vrtcev v poslovanju, in 14 nadaljnjih v preureditvi, če je bilo samo maja pri vseh teh nalogah 1450 vajakov obdarovanih z darili in so jim priredili zabave, potem te številke samo na zunanji podajajo delo, ki ga zamore okrožje Krainburg na polju socialnega skrbstva knjižiti sebi v dobro. V resnici pa tiči za temi številkami neštivilno posameznih dejanj, ki so zahtevala od vsakega posameznika brezprimerno požrtvovalnost. Ustanovitev organizacije v posameznih Ortsgruppah nikakor ni malenkost, kakor recimo v starem ozemlju Gaua Kärnten, kjer se lahko sporazumejo in se lahko pri vsakem novem članu računata, da že kolikor toliko pozna misli nacionalističnega ljudskega skrbstva.

Če se v Oberkrainu ustanovi Ortsgruppe NSV, je treba temeljitega in za pooblaščenca zelo težavnega uvajanja v delo. Najprej je

treba vse častne pomočnike izšolati, da zopadejo socialno poglavje nacionalističnega svetovnega nazora v njegovi temeljnih potezah. Nato je treba priti na strokovne posameznosti. Častni pomočniki si morajo pridobiti najvažnejše strokovno znanje o WHW, o pomožni ustanovi »Mutter und Kind« in drugih delovnih področjih. Na čelu s Kreishauptamtsleiterjem Kmetitschem, so v okrožju Krainburg sodelovale vse strokovne moči, da so se častni pomočniki in pomočnice izšolale. Kot povsod v Oberkrainu je Gauschulungsbeauftragter NSV Pj. Micko, to delo podpiral z mnogimi predavanji in pomagal, da so se ustvarili pogoji za ustanovitev. Po večini so se ta šolanja, katera so posejali iz najoddaljenjših krajev in se je predavalo na zelo poljuden način, morala izvesti s pomočjo tolmača. Ko se je začelo nabirati članstvo v Oberkrainu, so posejali Kreishauptamtsleiter Kmetitsch in njegovi sodelavci in sodelavke večer za večerom vasi na deželi, da so podučili Blockleiterje, ki so v glavnem izvedli nabiranje članstva, in da se jih je končno uvedlo tudi v malenkosti. Tudi izpolnitve vprašalnih pol in drugih formularjev se jih je moralo šele priučiti, kaj šele vodenja kartoteke, blagajne, knjig itd. Lepo znamenje je ne samo za požrtvovalnost sodelavcev Kreishauptamta, temveč predvsem za sodelovanje prebivalstva, da

En bataljon in vod Fähnricha Sonntaga krijeta desni bok in gresta v položaje. Ni še ničesar videti o njih. Obhodne straže grede naprej do gozdnega obronka, na nje se le malo strelja.

Videti je jezdece in naglo premikanje vozov, tudi seli na kolesih prihajajo in odhajajo.

Protioklopnjaški topovi drve na svoje položaje.

Nihče še ne ve, kaj vse tiči pred njim v gozdu. Skozi morajo. Ni več zgubljeni časa. Kolesje zahteva točno premikanje.

Toda nekje za gozdom morajo Poljaki imeti postavljeno svoje topništvo, ki strelja na cesto, za rebri, v grmovje in hiše.

Oklopnjaki pridrdrajo in izginejo v gozdu, iz katerega glasno in silno odmeva.

Polkovnik odzame zadnjemu bataljonu dve stotniji in ju pošlje za oklopnjaki v gozd. Da bodo držali to, kar bodo osvobodili oklopnjaki.

Sonce sije tako svetlo in jarko, da dvigne vsako premikanje oblak prahu, vsak tresk je dolgo v zraku, vsak puškin izstrellek, ki odskakuje vzdolž ceste, napravi deset, dvanajst, dvajset oblakov prahu.

Na desni je še vse mirno.

Vse gleda na levo in težko čaka, da se bo bitka razvila naprej.

Danes nekaj ni prav, podoba je, kakor da bi obtičali na mestu.

Globoko v gozdu pa je slišati delovanje oklopnjakov. Po vsej priliki hočejo priti Poljaki za hrbet.

Polkovnik pozove letalec, ki krožijo tik nad gozdom in streljajo, mečejo bombe, se vračajo in prilete.

Bil je to grd in nepregleden gozd. Pio-

Kreis Stein

Stein. (Šola za matere v Steinu.) V šoli za matere je bilo v zadnjem času živahno življenje. Od začetka junija do 10. julija so poslovalne učne moči Materinske službe v Steinu in so imele 6 tečajev, vsakega po 10 dni. En tečaj za dojenčke, dva za šivanje, enega za bolniško oskrbo in dva kuharska tečaja. Vse tečaje so vodile dobro izšolane, perfektne učne moči ter so bili tečajji dobro obiskani. Ob koncu tečaja za šivanje je bila tudi mala razstava v izložbi neke trgovine v Steinu.

RM 303.780 - predhodni uspeh 4. hišne zbirke za DRK

Četrta hišna zbirka vojne pomoči za DRK je imela v Gauu Kärnten lep predhodni uspeh. RM 303.780,47. Vsega skupaj je nastopilo v Gauu napram lanskemu letu povišanje za okroglo 91.000 RM. V naslednjem se navajajo uspehi zbirke v poedinih okrožjih, in sicer izkazuje Kreis

	RM	Kvota na osebo v Rpf.
Spittal	40.000,—	72,58
St. Veit	38.400,—	68,86
Klagenfurt	72.000,—	64,68
Villach	48.000,—	60,98
Hermagor	10.790,46	58,29
Wolfsberg	21.866,05	45,27
Lienz	13.835,45	43,43
Völkermarkt	20.689,77	40,60
Radmannsdorf	12.000,—	24,35
Krainburg	15.498,74	20,48
Stein	10.700,—	17,59
	303.780,47	47,74

Kvota za gospodinjstvo znaša za Gau RM 1,96.

so se novi NSV-Walterji, stari ali mladi, moške ali žene, pogosto po težkem delu in po častnih dolžnostih, zvečer vsedli dobesedno za šolsko klopo, da so si s trudopolnim učenjem pridobili predpogoje za svoje delovanje. Veliki uspeh, nabiranja članov, kar je znak poljudnosti, ki je bila NSV v Oberkrainu že od prvih dni deležna, ta trud bogato poplača.

Otroški vrtci, ki se v Oberkrainu ustanavljajo, so vzorno urejeni, kot se je že večkrat tudi poročalo. Toda tudi tukaj je bilo treba prostovoljnega veselja za delo in neprestanega truda za to, da se je preskrbelo za preureditev in ureditev potrebni material in delovne moči. Ravno isto velja za pomožno ustanovo »Mutter und Kinde. Te NSV ustanove se nahajajo v okrožju Krainburg skoro izključno v starih hišah, ki so s popolno prezidavo zadobile novo, vsem sodobnim zahtevam odgovarjajoče lice. Okrožne referentije za otroška zavetišča in za družinsko pomoč pri tem vrše pravo pionirsko delo. Ne zadostuje samo, da so izvratno strokovno podkovane, one se morajo znati tudi v vrvežu dnevnega življenja uveljaviti, morajo hitro in dobro vse ugledati, morajo pridobiti skušnje znati na pravem kraju uporabiti, predvsem pa imeti dober okus, ki ne daje šele navsezadnje ustanovam NSV svoj pečat. Za tujega opazovalca je zelo prijetno gledati, kako mlade žene in dekleta uspešno tekmujejo s stavbeniki in obrtniki, kako se čez noč razvijajo v pripravne in vzorne gospo-

Gozdni požar povzroča škodo narodu!

dinje in kako se jim posreči vsako občino z županom na čelu v najkrajšem času pridobiti za živahno sodelovanje pri delu za splošnost. Že večkrat smo na tem mestu omenili, da je velik del teh velikih uspehov pripisovati županom, obrtnikom in sploh vsemu sodelovanju voljnemu prebivalstvu Oberkraina.

V prvi zimski pomoči Oberkraina, ki je bilo izvedeno od 1. 1. do 30. 4. 1942, je bilo v okrožju Krainburg skoro 42000 oseb obdarjenih, za kar se je porabilo okoli 295.000 RM. Poleg tega je prejele okoli 1000 odraslih in 1200 otrok obleko. Zbirke za WHW so v okrožju Krainburg vrgle okrog 384.000 RM. S tem zneskom ni bilo pokrito samo obdarovanje WHW, ampak je še preostala znesek 90.000 RM za ustanovitev NSV.

Čeprav ta znesek ne zadostuje, da se krijejo vse naprave in ukrepi, je vendar dokaz za uspešno delo NSV-službenih mest, ki niso samo v najkrajšem času zmogle organizatoričnega dela, ampak so lahko dale skupnosti, ki jo je bilo treba oskrbeti, kljub velikim težavam že nekaj velike skupnostne misli nove Nemčije.

Deloma

Ko je bil Max Halbe še mlad mož brez uspehov in dohodkov, je nekoč zaprosil za roko hčerke bogatega moža. Ta si je mladega pesnika temeljito ogledal, zvedel je že marsikaj o njem in je z vidnim znakom odklonitve rekel:

»Ne verjamem, mladi mož, da bi vi mogli ženo rediti.«

»Materialno ne«, je odgovoril Halbe ponosno, »to prepuščam vam, toda duhovno; tega pa vi niste zmožni.«

To rekel je v ponosni samozavesti, da je obvaroval svojo pesniško čast, oddrvel.

Dipl. Optiker
C. Kronfuß
Klauseurstr., Bahnhofstraße 15

nirji bodo imeli v njem veliko opravka. Poljaki vedo, da se moraje tukaj držati, ker jih sicer razvijajo od severa sem in jim sunje v obisti. Tisti, ki pritisnejo ob reko in so, če le mogoče, prvi na vodi, ki jim razbijejo in razstrele mostove, ti jih priškrnejo.

Za to tudi gre danes v navzočem primeru.

Zato se obupno brani z očitno dobrimi četami. Imajo še tam v gozdu neizrabljenih mladih vajakov, katerih očetja so že pred petindvajsetimi leti doživeli vojno. Tudi vojaki. Povrh še naravni ljudje, ki se vedo gibati v gostem grmovju. Natvezali so jim, da bodo šli proti Berlinu in da so Angleži že v Danzigu. Kmalu bodo se baje pojavili za hrbtom Rusi. Pripovedovali so jim, da Nemci vsakega ujetnika postavijo ob zid.

Sedaj se obupno branijo.

Na levi prodira bitka v gozd.

Pa le počasi.

Tu priteče na desnem krilu nekaj ljudi iz grmovja.

Stoj! Ne streljaj! To so Nemci.

Obhodna straža se je vrnila iz gozda.

Za njimi pa prihaja še več ljudi.

To pa niso nobeni Nemci več.

To so že Poljaki.

Z dvema polkoma iz gozda. Proti dvema nemškima bataljonoma in vodu pionirjev, ki mu poveljuje mladi Fähnrich. Fähnrich Sonntag. sin H. J. Sonntaga iz Ceste na brod.

Zdaj zatuli tudi na desni iz gozda in udarja v stotnije.

(Dalje prihodnjič.)

Mesto Stein in njegova zgodovina

Kaj poroča Valvasor o začetku in nastanku mesta

Mesto Stein je danes Kreisstadt (okrožno mesto); Oberkrain ima v celotni tri takta mesta. Pravo mesto šteje okrog 4000 prebivalcev, politična občina pa je danes že narasla na 7000 prebivalcev. V okviru Gaua Kärnten se bo tudi to mesto na novo razmahnilo. Stein se omenja, kakor piše dr. Martin Wutte v svoji knjigi »Oberkrain«, že okrog 1190. leta kot trg; leta 1267. se prikaže prvič kot mesto. Bila je tam kovnica denarja za Andechs-Merance, ki so imeli v posesti skoro vso deželo od Steiner-Feistritz do Trojana-Paß ob kranjsko-štajerski meji in od Steiner-Alpen do Save. V malem številu znanih listin navedena imena meščanov so vseskozi nemška. Davčna knjiga iz leta 1545 navaja 150 rodbinskih imen; od teh je ena tretjina nemška. Mesto je imelo kot druga nemška mesta notranji svet, ki so ga tvorili Stadtrichter (mestni sodnik) in 12 Ratsherren (svetnikov), nadalje zunanji svet, obstoječ iz deset meščanov, enega komornika, enega upravitelja bolnišnice, enega vodje šole. Mestnim vratom so za časa Valvasorja rekli: Tor auf der Schütt (vrata na sipini), Schergentor (birška vrata), Grabentor (vrata ob rovu) ali Frauentor (gospojna vrata), Bruckentor (vrata na most); predmestjem pa: Auf der Schütt, Auf dem Graben, Neuer Markt (Novi trg). V dobi reformacije je stal na čelu protestantskega gibanja mestni pisar Nüglitsch. Okrog leta 1550. so navajali 85 luteranskih meščanov, med njimi 28 z nemškim imenom. V letu 1594. se je pojavila v Steinu komisija in pozvala vse luteranske meščane v nemškem in slovenskem jeziku, naj postanejo katoličani. Meščani so po svojem glasniku Ludwigu Aunitschu dali odgovor, da si izgovorijo, da jim božje besede vobče nihče ne branijo.

Zgodovinar Valvasor piše v svojem delu »Die Ehre des Herzogtums Krain« (»Čast vojvodine Kranjske«) o zgodovini mesta Stein sledeče:

»Mesto Stein (ali Stain) v deželni jeziku Kamnäk, po latinsko Lithopolis, spada k Oberkrain in je oddaljeno od Ljubljane tri in od Krainburga tudi tri milje hoda.

Izvor imena Stein

Ime ima od kamenja, ki ga je tam obilo; isto pomeni kranjska beseda Kamnäk, ki tudi izvira od kamna.

Tam kjer stoji sedaj to mesto, je bilo baje nekoč jezero. Še pred nekaj leti so videli na obzidju, tako zvanem Kleinfest-u železna oboda, ki so rabili za privezovanje ladij. To jezero je, kakor pravijo, imelo svoj izliv na onem kraju, kjer se sedaj hodi iz mesta v predmestje, imenovano Schütt, k župni cerkvi. Tam pa, kjer dandanes teče reka Feistritz, je šlo omenjeno jezero baje tako visoko, da je bilo obzidje mesta ob vznožju gore. Ta je bila takrat le enojna, pozneje jo je pa nek hud naliv razdvojil v dve različni gori. Na tak način sta bila razmaknjena dva pobratimska gradova, Kleinfest in Ober Stein.

Stara pripovedka tudi pravi, da je v istem času prestopivše jezero poplavilo celo mannsburško poljano, odneslo nek med Mannsbur-

gom in Klein Kallenbergom stoječ meniški samostan in posejalo navedeno polje s številnimi tam se nahajajočimi kupi kamenja. Kot meje navaja staro izročilo cerkev v Neulu, ki je bila posvečena svetemu Georgu in ki ji še veliko ljudi pravi St. Georg am See; baje je tam bila nekoč tudi župnja.

Kar se tiče sedanje okolice mesta Stein, leži to na hladnem in zdravem kraju; mimo mesta teče Steinerische Feistritz, preko katere vodi lep lesen most.

Tukaj se začne grapa po kateri se človek lahko spreha dva milji od mesta vedno med snežniki ob bregu reke Feistritz naprej.

Na drugi strani, proti Ljubljani, pa je lepo, ravno, prostrano polje. Poleg gorovja kakor tudi vode Feistritz vidimo povsod polno lepih vasi in prebivalcev. Četr ure oddaljeno od mesta stoji na prijaznem griču grad Steinbüchel; zanj pa je ob mestnem obzidju na griču Sallenberg postavljena cerkev St. Joseph.

Nad mestom stoji na visokem hribu grad Oberstein. V tej okolici je pa še več gradov, kar daje mestu Stein prijazno sosesčino.

V tem mestu je bilo svoječasno veliko bogatih ljudi, ki so se čudovito mnogo pečali s trgovino; o tem pričajo hiše, v kolikor jih je še, ki so sezidane iz oklesanega kamenja z železnimi bruni, drogi in vratni. Gotovo je to izrezano kamenje svojčas več stalo, kot je sedaj cela hiša vredna.

Plemstvo, ki je bilo zaradi od strani Turkov preteče nevarnosti večkrat prisiljeno seliti se v mesto, je to zelo okrasilo in tako naselilo z ljudmi, da je bil tudi potem, ko je nevarnost od strani Turkov minila, ves svet tako v mestu kakor izven njega z hišami pozidan.

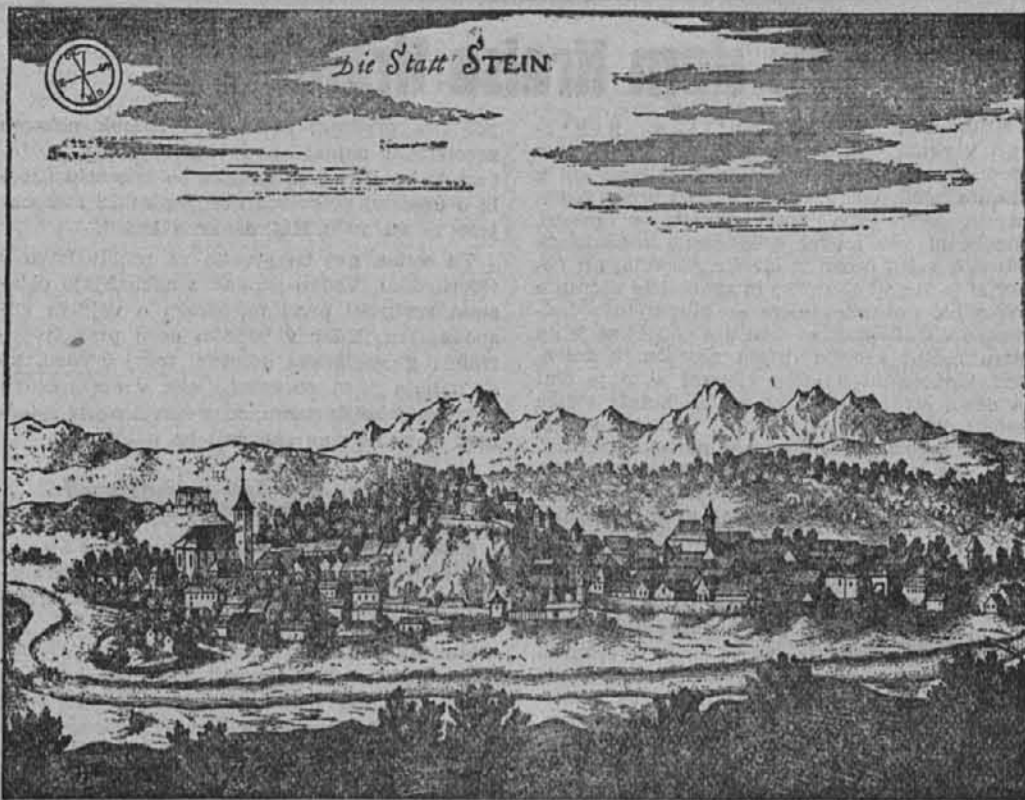
Propadanje mesta

Za zdaj pa to svoj čas tako bogato in obljudeno mesto tako propada, da se je skoraj četrti del vseh hiš porušil, da so razven ene, zaprte vse trgovske prodajalne, ki jih je bilo prej vendar veliko, in da se lahko najlepša hiša dobi v najem za dve kroni za celo leto. Prebivalci so torej popolnoma obubožali. Nemara bo prvi vzrok v tem, da je pri mnogih mestih, trdnjavah in trgih, ki so trpeli od nad-

Zaklad v Kleinfestu

Mesto ima tudi tri predmestja; tistemu, ki leži proti Ljubljani, pravijo Auf der Schütt onemu, ki leži onstran reke Feistritz proti Pupetschu, pa Novi trg.

Na strani proti Ljubljani leži ob mestu kraj Kleinfest, o katerem je že bilo govora. Nekdaj je bil tam grad, ki je pa po neznanu usodi propadel in bil docela upuščen. Domnevno so povečini iz njegovega kamenja zgradili mesto Stein. Sedaj od gradu ni drugega videti kot edino okrog griča raztegačjo se bastijo, s katero sta bila utrjena grad in gora. Zgoraj je poleg treh kapel še precej prostora, kjer je, kakor pravijo nekateri, nekoč stal mallkovski tempelj; v njem je stal velik malik,

Mestna slika Steina iz 17. stoletja.

loge turških krvolokov, trgovina z Hrvaško prišla v zastoj in se ni mogla razvijati kot dotlej.

Ima pa to mesto Stein štiri vrata; prva imenujejo Auf der Schütt, druga pa Schergentor, ker stanuje tam mestni blič, tretja Auf dem Graben ali Frauentor, četrta v Dolgi ulici ali Bruckentor. Med Brucken- in Frauentor so sicer še manjša vrata, ki so pa zaklenjena ob letnih in tedenskih sejmih — zadnji se vršijo vsak torek — da se ne bi kdo izognil pobiranju mestne mitnine in carine.

Franciškanski samostan (ki ga je svoječasno ustanovila thurnška in hohenswarta gosposka — opomba pisca), ima tudi mala vrata, ki vodijo v njegov vrt in k drugim pritlikinam.

Sicer obstoja tudi dvor grofov auersperških, ki je bil pred temi last thurnških grofov.

Ali že veste?

Malo zrčalo sodobne in minule prosvete in civilizacije

Električna žarnica in njen izum

Kakor znano, je izumitelj in tehnik Edison izumil električno žarnico. Bilo je to pred kakimi 63 leti. Prve električne žarnice so v Nemčiji začeli izdelovati leta 1882. Svet strokovnjakov in učenjakov je pa veliko pozneje zvedel, da je že celih 25 let pred Edisonom neki v Ameriki živeči Nemeč, z imenom Heinrich Goebel iz Springe pri Hannoverju lastnorčno izdelal prvo žarnico. Njegov izdelek je bil ročno delo in, ker takrat še ni bilo dinamo-strojev, se je za pogon posluževal galvaničnih elementov.

Čaša za solze

V nekaterih krajih Irana imajo pri pogrebnih svečanostih zanimiv običaj. Ob začetku svečanosti dobi vsak navzoči pogrebni gost malo čašo za to, da med pogrebno svečanostjo ujame pretočene solze. Na koncu zlijejo vsebino vseh čaš v večjo in jo izroče bližnjim sorodnikom umrlega. Take čaše iransko prebivalstvo skrbno spravlja. Tudi, če so se solze posušile, poedejujejo te čaše v družini na drugi in kasnejše rodove in jih kot sveto zapuščino časte kot spomin na umrlega.

Boginja poravnava zakonske spore

Eden izmed najbolj zanimivih svetišč v starem Rimu je bil tempelj, ki je bil posvečen boginji zakonov. Pripisovali so ji posebno moč, da ureja zakonske spore. Vršilo se je takole: Če sta se dva zakonca kregala, ali že dalje časa živela v sporu, jima je bilo ponavadi ukazano, še predno je bil spor o ločitvi zakona končan, da skupno obiščeta temelj boginje za zakon. Pred sliko boginje je moral vsak, ne da bi ga smel drugi prekiniti, počasi in mirno poročati, kaj želi in radi česa se glede zakona pritožuje. Če sta se oba zakonca na ta način olajšala, se je ponavadi dogodilo, da sta se končno poravnala in ločitev zakona je padla v vodo.

Steklo pozna človeštvo že 6000 let.

Njegova izdelava se je pa šele v zadnjih desetletjih toliko spopolnila, da ga lahko uporabljamo celo za zidanje zidov. Iz steklenega kamenja postavljeno zidovje je danes v marsikaterem pogledu trpežnejše in boljše kot opeka in beton.

Sprijaznenje

Baron Stein je bil vročekrven, vihrav. Vsako najmanjše nepravilno ravnanje ga je spravilo v jezo. Pač pa se je kmalu pomiril. Nekega dne, ko je bil Stein zelo zaposlen, mu je sluga predložil važno pisanje v podpis. Stein je hitro podpisal in rekel: »Hitro posušite, imam malo časa.«

Sluga, ki je poznal jezo svojega gospodarja, je v razburjenju prijel za tintnik mesto za posodico s pivnim peskom in je vili vsebino po pisanju. Stein se je razjezil, potegnili slugi papir iz rok in mu še s svežo tinto obrisal obraz. Divje je zavpil: »Ven!«

Kmalu pa je Stein uvidel, da je bil na-

pram slugi krivičen. Sam je reveža priganjal. Tudi je smatral kazen za ponižujočo. Ko je drugi dan zopet prišel sluga v sobo svojega gospodarja, mu je Stein ponudil kuverto in rekel: »Nesite na napisani naslov!«

Sluga je odšel. V veži je pogledal naslov; začuden je gledal v pismo, bilo je njemu namenjeno. Urno ga je odprl misleč, da mu je odpovedano. Toda zelo se je razveselil, ko je mesto odpovedi v kuverti našel dva dvojna Friedrichovca (novca) iz zlata, ki sta bila lepo v papir zavita.

Iz vseh krajev sveta

Amundsenovo znamenito ladjo »Fram«, za raziskovanje severnega Ledenege morja, ki je razstavljena v Bygdö, so v poslednjem času obiskali dvakrat tatovi. Prvič so v kajuti ukradli model »Fram«, ki je služil za nabitnik prispevkov in je bil poln denarja. Sedaj so tatovi vdrli v Amundsenovo pisarno in so od tam vzeli steklenico konjaka, ki so ga Amundsenu podarili.

19-letni učenec v Prerahu je napravil zrelotni izpit na realni gimnaziji. Istočasno je 44-letni oče kot železniški uradnik v Olomucu z uspehom položil maturu.

Dne 6. julija je bilo deset let, odkar je strašno neurje s točo poškodovalo v Allgäu široke dele na način, ki ga do takrat še niso poznali. Četr ure so udrihala zrna toče v velikosti čebule, deloma tudi v teži do 1 kilograma, in zbila vse do zadnjega, kamor so zadela. V Füssenu na pr. so bile cele ulice, kjer je toča vzele vsem hišam njihove strehe. Plošče na strehah so se kakor lavine sesule na tla, na tisoče okenskih šip je bilo zblitih, letina krompirja je bila uničena, rastlinjaki so stali kakor gole ograde. Drevesa so bila oropana svojega listja in veliko ljudi je dobilo krvave poškodbe. Neka mati se je na cesti vlegla in s svojim telesom pokrila svoje tri otroke. Pri tem je bila sama na telesu težko poškodovana.

Štetje imetnikov živilskih nakaznic je v pretečenem letu prvokrat dalo vpogled v naseljenost po izbruhu vojne. Po tem številu živi v Franciji danes 39 milijonov ljudi, od teh skoraj dve tretjini, namreč 25 milijonov v zasedenih ozemljih. Ta številka ne vsebuje več prebivalcev iz Elsassa in Lothringena, ki jih je 1,9 milijonov. V zasedenem ozemlju, ki znaša nekaj več kot polovico Francije, s Parizom in z gosto naseljenimi severnimi industrijskimi pokrajinami, pride 90 prebivalcev na 1 km², v nezasedenem ozemlju, ki je skoraj ravno tako veliko in ki obsega le redko naseljene alpske pokrajine, pa le 56 na km². Skoraj ena petina prebivalstva prebiva v 19 velenostih. Število mladine v prebivalstvu stalno pada, število priletnih pa stalno narašča. V nezasedenem ozemlju Francije je več nad 70 let starih starčkov kot otrok izpod treh let. Preveč staranje prebivalstva in močne izgube v svetovni vojni so povzročile velik prebitek žen, na 1000 mož pride 1075 žen. V Nemčiji pa le 1048 in na Nizozemskem celo le 1005.

V osrednji Nemčiji so po naključju v nekem

industrijskem kraju odkrili ribnik v katerem se nahaja pol metra debela plast voska za parkete. Neka tovarna stvarina, ki ne obratuje, je v dotični ribnik svoječasno odvajala svoje tovarniške iztoke in iz tega se je časoma napravila plast voska. Ker gre za velike količine popolnoma dobrega blaga, je lastnik zaprosil oblasti, da mu zastražijo v ribniku odkrito vrednost, dokler jo ne spravi v promet in denar.

V Zedinjenih državah Severne Amerike so se uprli vojak garniziji, ker so bili razporejeni skupno s črnci. Beli vojaki so se upirali ter niso hoteli pozdravljati črnih častnikov. Na drugi strani so tudi črnci zahtevali formiranje lastnih črnih polkov. Vojni minister Stimson je kljub ugovorom generalnega štaba ugodil tem zahtevam ter dovolil ureditev častniške šole za črnce, v katero se je javilo takoj 769 pripravnikov.

Enoletna golobica nekega gojitelja golobov v Laerju pri Bochumu je visoko prekosila s svojim 85 gramov težkim jajcem kakos, katere običajna jajca tehtajo 50 gramov.

V Schweinfurtu je zašel voz v roj čebel, ki so se v bližini naselile. Oba konja so tako opikala, da so jih morali pobiti. Voznika so pa morali odpeljati v bolnišnico.

Gojitelj golobov na Magdeburškem je ponovno dobil nekaj svojih dragocenih živalic z odtrgano glavo. Včasih so golobi popolnoma izginiti. Ker nihče ni mogel izslediti storilca, so nastavili past. Zelo so se začudili, ko se je nekega dne ulovila sova. Ta je bila nočni tat golobov.

Ko so v Netphenu na Westfalskem hoteli izvršiti poroko na daljavo, za kar so bile že vse formalnosti opravljene, se je nenadoma pojavil na veselo presenečenje ženin, ki se je že kot na daljavo poročeni vojak osebno zgledil kot frontni dopustnik v domovini. Tako se je lahko srečni ženin udeležil poroke na daljavo svoje neveste — kot gledalec.

S petletnim napornim podrobnim delom je O. Arnold iz Vollmersbacha pri Idar-Obersteinu sezidal iz okroglo 50.000 brušenih draguljev praviljen grad, ki predstavlja eno izmed najslajnejših oglednih reči, kar jih je svet kedaj videl. Razsvetljuje ga okrog 200 malih žarnic in je tako na pogled kot kakšna čarobna palača iz tisoč in ene noči. Krasná umetnina je en meter široka, 75 centimetrov globoka, 75 centimetrov visoka in tehta 75 kilogramov.

Kdo je Rus?

K novi ureditvi vzhodnega prostora

Kdo je Rus? To vprašanje je tako preprosto, skoro odveč — pa vendar je v njem veliko zgodovinsko vprašanje. Vojaki, ki so zunaj na fronto prišli v živahen stik z Vzhodom, in nemški delavci, ki delajo v domovini skupaj s civilnimi delavci iz vzhodne Evrope, vidijo morda prvič, da ti ljudje iz Evrope odmaknjenih ozemelj niso enotnega tipa, da govore različne jezike in da se rasično zelo razlikujejo med seboj. Kratko: Vidijo, da ima vzhodno-evropski prostor različne narode, ki jih večkrat brez pomisleka imenujejo s skupnim imenom »Ruse«.

Ta razmišljanost je pa nekaj več kot samo mala jezikovna površnost; dotika se temeljne snovi vzhodne zgodovine sploh. In to iz sledečih razlogov: Skoro istočasno, ko so danski Wikingi pristali na Angleškem in ko so normanski Wikingi iz obalnih mest Normandije, ki se po njih imenuje, zavlada v Franciji, so šli germanski Varjagi od Vzhodnega morja k Črnemu morju in so na tem vojnem pohodu sezidali močan branik s Kiewom kot središčem zoper večne napade notranjeazijskih stepnih narodov, kakor so 500 let pred njimi storili Gotje. Ime, pod katerim so bili ti severni Germani na Vzhodu poznani, je bilo »Ruots« »Rusy«. Ta vikinška oznaka, kateri je paralelna nemška beseda »Reussen«, ni postala samo simbol za politično-vojaško moč gospodujoče germanske plasti države Varjagov v Kiewu, ampak je prešla na sama plemena, ki so bila živeča v dnejskem prostoru. Nad plemenski različnosti med seboj sovražnih Drevljanov, Poljanov, Severjanov i. dr., je triumfiralo ime »Rusy«, katerim so morale te ljudske skupine biti hvaležne, da so jih organizatorično združili.

V 16. stoletju, ko je moskovska kneževina in kasneje carstvo vedno bolj in bolj stopalo v ospredje evropske zgodovine, in ko je Kijevska država vsled izginjanja njene germanske plasti vodil postala brezpomembna, sta se zvezala mongolski vpliv in prvotna snov Moskve v imperialistično tvorbo, ki je odslej določala pretežno usodo vzhodnih narodov. Ta nova državnost ni samo podedovala vojaško in politično kijevske države, ampak je ukradla tudi severnogermanski narodni naziv, da opravi pred zgodovino svojo upravičenost do oblasti, in je s tem ropom skrivala dolga leta resnični narodni izraz vzhoda. Kar narodno in rasično nikdar ni moglo postati enota, to so imenovali z izravnačo označbo »Veliko-

rusi, Malorusi in Belorusi, v resnici so se pa za tem zunanjim beležem skrivali različni narodi, med drugim ukrajinski, belorutenski in moskovitski.

Samo ti moskoviti so resnični predniki takolimenovanih Rusov. Če so doslej večkrat Ukrajince in Belorutene z njimi še pojmovno vrgli v en lonec, je jasno, da so caristični in boljševiški mogotci iz Kremlija dolgo časa skrivali svoje imperialistične, narode razkazujoče načrte pod ukrajinim plaščem. Danes je pa položaj jasen: Rusi, to je Moskoviči, so

Dve nadstropji visoko so ležale smeti v Lembergu

Boljševiki so mesto popolnoma zanemarili — Neizmerna kužna nevarnost odstranjena

Lemberg, 21. julija. Čistoča velikih mest Reicha ni nobeno vprašanje več; toda to je drugače v Lembergu. Šele z naglim razvojem mesta so Poljaki odpravljali smeti z avtomobilom. Iz v bivši Avstriji pridobljenih izkušanj se je razvil način čiščenja in čistilni urad, ki ki so ga kasneje prevzeli boljševiki. Pod njihovim vladanjem pa je čiščenje cest postalo čisto srednjeveško. Pri odvažanju smeti so zmerom odpeljali pol voza, dočim so si prizadevali dati izplačati pristojbino za cel voz. Posledica temu je bila ta, da so se dvorišča stanovanjske skupine hiš polnila s smetmi in so se smeti nagromadile do prvega, da celo do drugega nadstropja. To je tvorilo ugodno zadržališče bakterij, tako da je Lemberg postal kužno ognjišče. Znanstvene preiskave so ugotovile, da so v smeteh povzročitelji griže še po 40, oni legarja (tifusa) še po 85 in oni paratifusa in vrančnega prisada celo še po 107 dneh življenja zmogni. Očividna je nevarnost, ki je grozila Lembergu.

Znova je moral pričeti inženir, ki je bil ob prevzemu mestne uprave po Nemcih poklican v Lemberg za vodjo čistilnega urada v Krakau; prinesel je s seboj bogate izkušnje. Tehnični aparat čistilnega urada, ki kot običajno v vele mestih predstavlja največje transportno podjetje, je bil popolnoma zanemaren. Boljševiki so odpeljali za vojne namene ne le dve tretjini motoriziranega parka, temveč povečini tudi vprege. V prihodnji dobi so preostala vozila demontirali, kar ni bilo trdno priklovanje in pritrjeno. S pomočjo vojske se je po-

sicer po številu najmočnejši narod Vzhoda, toda poleg njih, Ukrajincev in Belorutenov, je še veliko drugih narodnih enot: Turkestanci, Arimeni, Georgijci, in še veliko manjših narodnih delov, ki so v postavnih mejah USSR živeli in še žive. Brez vpoštevanja manjših rodov notranje Azije je eksistiralo nič manj kot 50 različnih narodov v deželi med Tihim Oceanom in srednjeevropskim prostorom. Vse te je od prošlega srednjega veka do danes zaprla Moskva v grozovito, morilsko ječo narodov.

Če danes pričena nemško vodstvo vzhodni prostor novo preurejati, veže svojo obnovitev na ta osnovna spoznanja vzhodnoevropske zgodovine. Zaradi tega je povsem pravilno, da te politične zahteve vpoštevamo tudi v vsakdanjem prometu, v javnosti in v slovstvu.

srečilo, da so boljševikom odvzeli nekaj voz, oziroma so razdejane vozove poiskali in so tudi nekaj konj dobili nazaj. V lastnih, s trudom urejenih delavnicah so uredili 50 uporabljivih tovornih avtomobilov. Poleg tega je na razpolago zopet okoli 20 vprege. Zelo snežnata zima je ovirala delo in samo s pomočjo cestne železnice kot tudi odrejenih tovornih avtomobilov je bilo mogoče, da so odpeljali velike množine snega. Za čiščenje cest so v sobotah popoldne in v nedeljah zaposlili po 5000 židov.

Ko je skopnel sneg, so mogli začeti s temeljitim čiščenjem mesta od največje navlake smeti, za kar so potrebovali tri mesece trdega

dela. Po prvem čiščenju mesta bodo nekako po šestih tednih zopet lahko začeli s tedenskim odvažanjem smeti.

Prve strankine manifestacije v Ostlandu

Svečane ure v Rigi in Minsku

Riga, 21. julija. Potem ko je Reichsleiter Alfred Rosenberg pred nekaj dnevi pri neki manifestaciji v riški univerzi otvoril delovno območje Ostland NSDAP se je vršilo prvo strankino zborovanje v Rigi. S svojimi predvajanjmi mu je dala obeležje Adolf-Hitlerjeva šola Sonthafen, ki tačas potuje po Ostlandu.

Zgodovinska posebnost je bilo prvo veliko zborovanje stranke v Minsku v ozemlju Bele Rusije, ki je bilo preko 20 let boljševiško. Generalkommissar Gauleiter Kube je označil smernice političnega dela v beloruskem ozemlju, ki naj seznanijo ljudstvo z nacionalsocialističnimi mislimi in novim evropskim redom in obudi pri njem smisel in pripravljenost za sodelovanje.

Da se zagotovi večje sodelovanje beloruskega prebivalstva, je Generalkommissar Kube sprejel vodjo beloruske samopomoči v štab svojega generalnega komisarja kot referenta beloruskih narodnih zahtev. Tudi v oddelku, kulturna politika in propaganda, bodo postavili domače referente. V pokrajinskih komisarijatih bodo tudi zaposleni domači posvetovalci.

Da se odpravi pomanjkanje rokodelskih moči, ki se v Lembergu zelo kvarno opaža, je župan odredil novo delavnico za vajence. Lemberški cestni železnici, ki je največja tamna strojna obratovalnica, so dali 120 vajencev, ki naj se izuče rokodelstva in ga izvršujejo. Vajeniško delavnico vodijo Nemci in bodo izučili naraščaj za specialne stroke poklicev, ki obdelujejo železo.

Vesti iz Jugovzhoda

Železniško omrežje med Besarabijo in Severno Bukovino je zopet popolnoma popravljeno. Dolžina na Romunskem obstoječih železniških prog se je s tem od junija 1941. l. povečala nekako za 1500 km.

V oktobru lanskega leta je prispel, ker je državní vodja Mihail Antonescu tako želez, nek poučni oddelček Reichsarbeitsdiensta v Romunijo, da tam sodeluje pri ustanovitvi romunske delovne službe. V ponedeljek je mogel ta poučni oddelček prvokrat ugotoviti uspeh svojega dela v okviru manifestacije, katere so se udeležile vse edince romunske delovne službe. Pod vodstvom generala Palangina je bil s pomočjo nemškega učnega oddelka v teku pitlega pol leta položen temelj za romunsko delovno službo. Danes ne obstoje le šole za voditelje krdel, ampak istočasno še trije oddelki, ki so začasno zaposleni v okraju Prahova in ki v treh delovnih taboriščih že opravljajo delovno službo.

Bolgarska vlada je dovolila za napravo hladilnic posojilo 120 milijonov levov.

Po težkih dneh je v Bosni življenje zopet v normalnem tiru. Rane, ki so ji bile prizadete, celijo, kmetijstvo je začelo zopet s svojim normalnim delom. Za bistveno izboljšanje kmetijstva je bilo najprej potrebno rešiti vprašanje židov. Židje so v Bosni bili najhujši zajedalci muslimanov. Mnogo muslimanov, ki se je učilo kakega rokodelstva, se istega ni moglo držati, ker so jih židje povsod izpodrinili. Taki ponesrečeni rokodelci so se potem navadno vzdrževali z držanjem kake male kavarnice ali gostilne. Tako je na primer izjavil dopisniku lista »Neues Wiener Tagblatt« veliki župan v Travniku, da se je najmanj polovica dosedanjih kavarnarjev in gostilničarjev izučila kake koristne obrti, ki se je bodo sedaj morali poprijeti. Da bi se ljudstvo, ki ni ravno navdušeno za delo, prisililo k delavnosti, so izdali odredbo, ki prepoveduje vsako posedanje

po kavarnah in gostilnah predpoldne do 12. in popoldne od 16. do 19. ure. V največjem delu Bosne je uspelo obdelati polja. Veliki župan v Travniku zatrjuje, da je v njegovem okrožju obdelane najmanj 30% več zemlje kot druga leta. Podoželsko ljudstvo se v skupinah uspešno vzgaja za delo. Poseben odlok urejuje žganje sliv. Dosedanji način pridelovanja slivovke je v spremenjen v toliko, da se za kuhanje žganja lahko uporabljajo odpadne slive, zdravo in lepo pa pride v oddaljence za sušenje in izdelavo marmelade. Za vse to potrebne naprave so že pripeljali.

Reprezentativni časopis Reichskommissarja za Ostland

Riga, 21. julija. Kot reprezentativni veliki časopis Reichskommissarja za Ostland je te dni izšla prva številka časopisa »Ostland«. Reichsleiter Alfred Rosenberg je posvetil za prvo številko uvodnik »Usoda Ostlanda«, v katerem razpravlja o preteklosti in sedanjosti Ostlanda in njegovih narodov in istočasno opozarja na odločilne boje, ki se ravno vrše na Vzhodu.

V sestavku »Eno leto Reichskommissariat Ostland«, daje Reichskommissar Lohse pregled o delu, ki je bilo v njegovem delovnem področju v preteklem letu kljub vsem težavam uspešno izvršeno. Generalleutnant Braemer opisuje boje za osvoboditev starega mesta Hanse in komisarični nadžupan Rige, Wittrock, opisuje »Pogled na pozidavo stare Rige«. Nadaljnji članki imajo kulturno in gospodarsko vsebino za vprašanja Ostlanda. Dve umetniški prilogi prinašata slike Alfreda Rosenberga, iz njegove revalske dobe. Glavni urednik je Pressechef des Reichskommissariats Ostland, dr. Zimmermann. Odlično tehnično opremo oskrbuje Verlagsgesellschaft Ostland.

Industrija in obrt zopet delata

Število brezposelnih stalno pada

Gospodarska obnova Ukrajine se razveseljuje izboljšuje. Vsled inicijative Gebietskommissarjev se je posrečilo, da je začelo poslovanje veliko število različnih industrijskih podjetij in rokodelskih obrtov. V nekem južnem mestu že poslujejo: čevljarska tovarna in strojarnica, usnjarna, tovarna za pohištvo, tovarna za gospodarske vozove, tkalnica, predilnica za svilo, izdelovalnica seruma, tiskarna, žaga, delavnica traktorjev, steklarna, mlarna, vrvarna, konzervna tovarna, izdelovalnica konzerv iz morskih rib, pivovarna, tovarna testenine, pekarna, oljarna, mlekarina, silos in pripadajoče rokodelstvo. Tudi v severni Ukrajini napreduje obnova. Tu med drugim poslujejo tudi strojne tovarne, usnjarne, tovarne za sladkor in kvas, kot tudi žganjarne, pivarne, opekarne, paromlini, velepekarne, klavnice, železolarne itd. Z rastočim uspehom so nagrajeni tudi nemški vojaških in civilnih zasedbenih oblasti, da se življenje

spravi zopet v normalni tir in da se prebivalstvu olajša po razdejanju boljševikov posebno težki položaj. Vsled tega čuti prebivalstvo vedno bolj kakšne nezrečene bede in grozovitega pritiska jih je rešila nemška oborožena sila. Število brezposelnih stalno pada, dočim število delavoljnih, ki hočejo delati vedoma za novo in boljše bodočnost, stalno narašča.

„Predvideno za vojne udeležence“

Samo po sebi umevno je, da bo nekoč prvenstveno žel sadove zmage vojskujoči se vojak. Radi tega pri obnovi novih ozemelj pazi na to, da predvsem upoštevajo vojne udeležence. Kdor gre po ulicah Bialystoka, vidi v izložbenih oknih napis: »Predvideno za vojne udeležence«. V tem mestu je boljševizem trgovino in obrt skoro popolnoma zatrl. Vse gospodarske panoge morajo z nova uvajati. Že danes skrbe za to, da frontni vojak dobe svoja mesta, ki jim pritičejo.

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

91. STUNDE

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

1. Bei Warenmangel sind Neuanschaffungen immer schwieriger zu machen.
2. Ich könnte diese herrliche Landschaft den ganzen Tag anschauen.
3. Der Redner schilderte anschaulich seine Reise durch Innerasien.
4. Ich kenne die Lage in Afrika aus eigener Anschauung.
5. Es hat den Anschein, als ob es regnen würde.
6. Er schickte sich an auszugehen, als das Gewitter losbrach.
7. Viele arme Rehe werden von Sonntagsjägern angeschossen.
8. Der geplante Anschlag auf den Gouverneur konnte rechtzeitig verhindert werden.
9. Wenn Sie wollen, können Sie sich unserer Gesellschaft anschließen.
10. Kommen Sie aufs Eis? Sofort, ich muß nur noch den zweiten Schlittschuh anschnallen.
11. Ihm war es lieber, daß dieses Thema nicht angeschnitten wurde.
12. Werden Sie dieses Brett annageln oder anschrauben? Ich werde es anleimen.
13. Warum schreien Sie mich denn so an, ich bin ja nicht taub.
14. Am Flusse wurde gestern Nacht der Leichnam einer Frau angeschwemmt.

Wahrscheinlich handelt es sich um einen Selbstmord.

15. Dieses häßliche Mädchen bekommt eine ansehnliche Mitgift. Ihr zukünftiger Mann ist ein ausgesprochener Mitgiftjäger.
16. Darüber habe ich meine eigene Ansicht.
17. Die Deutschen aus Gottschee wurden zum Teil in der Untersteiermark angesiedelt.
18. Lassen Sie anspannen, wir fahren mit dem Fiaker zum Bahnhof.
19. Er konnte seine Aufgabe nur unter Anstrengung aller seiner Kräfte bewältigen.
20. Ich möchte nur wissen, ob sich Ihre Anspielung auf den letzten Vorfalle bezieht.
21. Die Ansprache des Gauleiters wurde mit stürmischem Beifall aufgenommen.
22. Da der Motor nicht anspringen wollte, mußte der Wagen abgeschleppt werden.
23. Im Krieg hat niemand Anspruch auf Urlaub.
24. Zum Unterschied von seinem Bruder, der sehr anspruchsvoll war, führte Ernst ein anspruchloses Leben.
25. Da er manchmal Tobsuchtsanfälle hatte, mußte er in eine Anstalt eingeliefert werden.

26. Dieser Trakt des Spitals, der für Personen mit ansteckenden Krankheiten ist, ist vollständig abgesondert.

27. Ich schlage vor, wir stimmen ein Lied an.

28. Den Anstoß zum Streit gab natürlich wieder Karl.

29. Ich kann an einem zweiteiligen Badeanzug keinen Anstoß nehmen.

30. Erheben wir unsere Gläser und stoßen wir einmal kräftig an auf das Wohl unseres Betriebsführers.

Wörter

- Anfall (m) — napad
 anleimen — prilepiti
 annageln — pribiti
 Anschaffung (w) — nabava, naprava
 anschauen — ogledovati, pogledati
 anschaulich — nazoren, jasen
 anschicken (sich) — napraviti (se), namerjati
 anschießen — obstreliti
 Anschlag (m) — zavratni napad, atentat, udarec
 anschließen (sich) — pridružiti se
 anschnallen — pripeti
 anschnneiden (ein Thema) — načeti (predmet)
 anschrauben — priviti
 anschreien — nahruliti, zakričati
 anschwellen — nanesti, naplaviti
 ansehnlich — znaten
 ansiedeln — naseliti
 anspannen (Pferd) — napreči, vpreči (konja)
 Anspielung (w) — namigovanje
 Ansprache (w) — nagovor

anspringen (Motor) — v tek priti (motor)
 Anspruch (m) — zahteva, pravica do česa
 anspruchsvoll — neskrömen, oblasten
 anspruchlos — skromen

Anstalt (w) — zavod

ansteckend — nalezljiv

anstimmen (Lied) — zapeti (pesem)

Anstrengung (w) — napor, trud

Leichnam (m) — mrlič

losbrechen — izbruhniti, nastati

Mitgift (w) — dota, bala

Mitgiftjäger (m) — mož, ki hoče bogato ženo dobiti

Schlittschuh (m) — drsalka

Thema (s) — predmet

Tobsucht (w) — besnost

Trakt (m) — del poslopja

verhindern — preprečiti

Vorfall (m) — dogodek, prigodek

Redewendungen

aus eigener Anschauung — iz lastnega nazora

es hat den Anschein — zdi se, kaže se, da seine eigene Ansicht über etwas haben — svoje mneje o čem imeti

eine Aufgabe bewältigen — nalogo obvladati

sich auf etwas beziehen — sklicevati se na kaj

etwas mit Beifall aufnehmen — nekaj pohvalno sprejeti

den Anstoß dazu geben — pobudo k čemu dati

Anstoß nehmen an etwas — pohujšati se na čem (spotikati se)

auf das Wohl jemandes anstoßen — na zdravje koga trčiti

Die Einschreibungen in die Staatliche Meisterschule des deutschen Handwerks in Klagenfurt, Struzmannngasse 19 (früher an der Staatsgewerbeschule in Villach), für das Wintersemester 1942/43 finden in der ersten Woche September statt.

Fachabteilungen:

1. Meisterschule und Berufsfachschule des deutschen Holz- und Steinbildhauerhandwerks.
2. Meisterschule und Berufsfachschule des deutschen Tischlerhandwerks (Raumgestalter).
3. Meisterschule des deutschen Malerhandwerks (Maler, Schriftmaler, Werbezeichner).
4. Meisterschule des deutschen Schmiedehandwerks (Kunstschmiede und Metallbildhauer).

Vorbedingungen für die Aufnahme:

- a) Berufsfachschulen (8 Semester): Beendigung des 14. Lebensjahres im Jahre 1942.
- b) Meisterschulen (4 Semester): Mit Erfolg abgelegte Gesellenprüfung oder Abgangszeugnis einer Berufsfachschule. Aufnahme von GastSchülern zulässig.

Nähere Auskünfte erscheinen demnächst in der Tagespresse.

Schriftliche Voranmeldungen sind einzuschicken an das Berufserziehungswerk des deutschen Handwerks in Klagenfurt, Handwerkskammer (Bahnhofstraße Nr. 40).

**Elektromotoren
Geräte**

BELEUCHTUNGSKÖRPER
Installationen von
F. Czernowsky
Elektroniker - Klagenfurt

ESSIG

Fabrik C. Wenger Klagenfurt

KAFFEE ERSATZ

Fabrik C. Wenger Klagenfurt

MALI OGLASI

Služba dobi

Fotografski vještac (ka) se sprejme. — Predpogoj dober risar. Foto Jug, Krainburg, 1940-1

Dostavljalec (raznašalec) časopisa Karawanken Bote za vasi: Waisach, Hotemasch, Tupalitsch in Wischeuk se išče. Oglasi se pri Karaw. Bote, Krainburg, 1940-1

hamnoseškega vajenca sprejme takoj ali po dogovoru — Franz Lewetz, Steinmetz, Mannsburg 5.

Solerja

za tovorni avtomobil na pogon z lesnim plinom, 6 1/2 ton, Büsing, samo prvovrstno moč za takoj išče Hans Uhlischmied, Sägewerk Villach, St. Johannstr. 23.

Službe išče

Gospodična, 23 l. z daljšo prakso kot pisarniška moč v hotelu, išče slično in dobro mesto na Koroskem ali Štajerskem. — Ponudbe na Karaw. Bote pod 1945-2.

Kupim

Postne znamke Kupim vsak čas vse jugoslovanske serije, dobrodelne nerabljene in rabljene. Postnine proste znamke samo rabljene. Ponudbe na Korenjak Briefmarken - Versand Brückl - Kärnten, Postfach.

Nekajsto kubičnih metrov rezanega smrekovega lesa, suho blago 0. do 4. razreda ali kakor pade od žage Sägewerk Villach, St. Johannstr. 23.

Zaželeno je odposlati več vagonov iz iste nakladne postaje. Nakladnice so na razpolago. Hans Traninger, Klagenfurt Völkermarkter Str. Bahnübersetzung.

Listnati rezani les bukovi, hrastovi, ješenovi, javorovi, jelševi, orehovi, kupim. Ponudbe na Hans Traninger Klagenfurt, Völkermarkter Straße Bahnübersetzung

Mali fotografski aparat po možnosti LEICA takoj kupim. Ponudbe s ceno pod 2223 .7 na Karawanken Bote, Klagenfurt

Čoln (sandolin) brezhiben in dobro ohranjen kupim Ponudbe pod 2227 na Karawanken Bote, Klagenfurt

Ženitve

Dobro situiran, iščem dekle radi obojestranskega razvedrila - ženitev ni izključena. Dopise na Karawanken Bote, Krainburg, pod značko „Dobrodošel“.

Izgubljeno

O. Posavca do Gallenfelsa se je izgubila ženska ročna torba z vsebino RM 70,-. Pošten najditelj se prosi, da jo proti nagradi vrne na: Aschmann Johann Layergasse Nr. 10, Krainburg. 1947-23

V ponedeljek 13. t. m. sta se zgubili dva ženska klobučevinasta klobuka od gosilne „Pri Petra“ v Tupalcih do vasi. Pošten najditelj se naproša, da javi svoj naslov proti nagradi na Karaw. Bote - Krainburg pod šifro 370. 1949-22

Na cesti med Birendorfom in Gallenfelsom se je izgubila damska ročna torbica z večjo vsoto denarja. Pošten najditelj se naproša, naj jo odda na upravi Karawanken Bote v Krainburgu. 1948-22

Ne preudarjajte veliko — naročite „Mali oglasi“!

Großhandel in Textil, Bekleidung, Kurzwaren und Galanterie
M. u. R. SCHAUTZER

Klagenfurt

Adolf-Hitler-Platz

Landwirtschaftliche technische Ketten, Pflüge und deren Bestandteile

Kettenfabrik A. G. in Lees

Wasserturbinen, autom. Oeldruckregulatoren, Kühlmaschinen und Venetianer Gatter erzeugt

G. F. Schneiter
Maschinenbau - Laak a. d. Zaier

Übernimmt auch die Reparatur sämtlicher Maschinen

Kadar hočete kaj kupiti, dati v najem ali v zakup, ako hočete kaj menjati ali se celo poročiti, povsod je

»MALI OGLAS«

NAJHITREJŠI POSREDOVALEC pri vsem tem je pa tako poceni.

Vsaka beseda stane 6 Rpf in debelo tiskana 12 Rpf. Pristojbina za dopis 25 Rpf. Oglasi se sprejemajo do ponedeljka in srede in sicer pri

NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13
NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldeserstr. 6

PAPIER- UND PAPPENFABRIK

J. Bonatsch-Sohn

KOLITSCHOU BEI DOMSCHALE

Sammelt

Zhirajte

Altpapier! star papir!

Wir kaufen jede Menge!

kupujemo vsako množino!

Johanna Engelsberger

GESCHIRR
PORZELLAN
HOLZWARE
NEUMARKTL

FASSBINDEREI

RUDOLF TISCHLER

LITTAI 89 - OBERKRAIN
EMPFEHLT SICH IN SÄMTLICHEN
EINSCHLÄGIGEN FACHARBEITEN

**Orthopädische
Stiefel- und Goiserer-Erzeugung**

JOHANN KURENT

Schuhmacher

MANNBURG

Globoko užaloščeni naznanjamo presunljivo vest, da je, zadet po nesreči na Veldeser StraÙe, danes v trpljenju prenehal dihati najin ljubljeni sin, edinček

DARKO

v 9. letu starosti v bolnišnici v Gallenfelsu. Pokopali smo ga v ponedeljek na pokopališče v Krainburgu. Krainburg, 19. julija 1942.

Zalujoči starši
August in Angela Nanut
ter ostalo sorodstvo

Zahvala

Vsem, ki so našega dragega očeta

Johanna Dovžan

posestnika in trgovca v Neumarktlu, v boleznih tolažili, ga spremili na zadnji poti, in darovali vence in cvetja se tem potom pristrčno zahvaljujemo.

Neumarktli, Hlg. Kreuz, Lubiana, 21. VII. 1942.

Johan, Stanislaus, Ignaz, sinovi
Maria, hči
in ostale sorodstvo.

BRÜDER

Okschlac

Lederwaren-
Erzeugung
Domschale
Laibacher Straße 55

Oberkrain